

Diář

La Ngonpo

aneb s kým jsme se v modrém průsmyku setkali

Úvod

MILÍ UŽIVATELÉ A UŽIVATELKY TOHOTO PLÁNOVACÍHO DIÁŘE,
výtisk, který držíte v rukou, spojuje příjemné s užitečným. Jako
plánovací diář vám umožní dopodrobna si naplánovat vaše aktivity
na celý kalendářní rok. Tím, že není vytištěn pouze na jeden konkrétní
rok, jej můžete použít kdykoliv v budoucnosti. Současně si budete
moci přečíst střípky a zajímavosti z projektu La Ngonpo – místo
setkávání, který nám coby realizačnímu týmu přinesl mnoho
nového, poučného, zajímavého, zábavného.

Zábavu, informace a příjemné počtení vám přinesou nejen nádherné fotografie z indického Ladaku i odjinud, ale také zajímavé texty. Jejich autory jsou lidé, kteří se zapojili do projektu La Ngonpo. Jedná se o mezinárodní projekt partnerství mezi českými a indickými školami, který probíhal po dobu tří let od roku 2010 do 2012. Jak se dočtete, napsali je učitelé z České republiky i Indie, dobrovolníci, kteří v indických školách působili, a samozřejmě také lidé, kteří se na projektu podíleli organizačně.

Mimo jiné se dočtete, co všechno museli vzít odborníci na vzdělávání v úvahu, než vznikl metodický manuál pro učitele, co obnáší práce s dobrovolníky, jak se vůbec můžete stát dobrovolníkem v Indii, co na projektu nejvíc oceňují učitelé, jak hodnotí projekt odborníci, kteří se pohybují v oblasti globálního rozvojového vzdělávání, nebo jak může vypadat internetové partnerství a výuka zároveň.

Berte prosím tento diář jako sborník našich zkušeností s realizací rozsáhlého mezinárodního projektu. Projekt La Ngonpo byl pilotním projektem, řada plánů a očekávání se nám splnila, další se podařila naplnit jen částečně, některá jsme museli v průběhu projektu upravovat a přizpůsobovat, u několika jsme zjistili, že je nelze uskutečnit vůbec.

Přesto nás, organizátory, zapojené učitele, žáky i dobrovolníky projekt nesmírně obohatil a v našich profesích i osobním vnímání světa posunul dál. Učitelé získali metodický materiál, který mohou používat ve výuce, žáci dostali možnost seznámit se přes internet s vrstevníky z druhého konce světa a podnět, jak hledat souvislosti mezi jejich životem tady a životem lidí jinde, dobrovolníci se vrátili z Indie obohaceni o nové zážitky a zkušenosti. Široká veřejnost dostala příležitost seznámit se s projektem prostřednictvím putovní výstavy, která kombinuje ukázky práce českých a indických žáků, fotografie i úryvky z postřehů všech zapojených – žáků, učitelů, dobrovolníků i organizačního týmu.

Tajně doufáme, že diář se stane příjemným společníkem nejen učitelům a žákům zapojených škol nebo pracovníkům a dobrovolníkům neziskových organizací, ale že si najde cestu i k dalším zájemcům o problematiku globálního a rozvojového vzdělávání a zahraniční rozvojové spolupráce v ČR i jinde ve světě.

Příjemné čtení.

Za tým projektu La Ngonpo Romana Vylitová, koordinátorka projektu

e-mail: projects@mkc.cz

Multikulturní centrum Praha, www.mkc.cz

1) Co znamená La Ngonpo?

La Ngonpo znamená v ladačtině, řeči lidí na severu Indie, modrý průsmyk. Kdysi znamenaly průsmyky v horách možnost setkávat se s jinými lidmi žijícími na druhé straně. Pro nás je takovým průsmykem tento projekt.

Co?

La Ngonpo je tříletý vzdělávací projekt, který je zaměřený na multikulturní a globální vzdělávání 12–16letých studentů. Jeho smyslem je přiblížit českým dětem život v rozvojových zemích, zprostředkovat jim kontakty na vrstevníky ve vzdálené Indii či Nepálu a podnítit v nich zájem o rozvojová témata. Jedinečnost projektu tkví v originální metodice, kterou mohou učitelé použít v různých předmětech, a v možnosti komunikace žáků dvou rozdílných kultur pomocí internetu.

Proč?

Globální rozvojové vzdělávání (GRV) připravuje na život v současném rychle se měnícím světě. Studenty vede k utváření vlastních názorů na problémy kolem nás a k rozvoji schopností podílet se na jejich řešení. Na začátku projektu vznikla metodika a hledali jsme školy, které by měly zájem se zapojit a skrze partnerství vyzkoušet GRV v praxi. Partnerství dává žákům možnost přímého propojení teoretických a praktických poznatků a vede k pochopení světa v širších souvislostech.

Kde?

Do projektu La Ngonpo se zapojily ladacké a české školy, od roku 2012 se připojily školy nepálské. I nadále se mohou přihlásit další školy prakticky odkudkoli, nemáme žádné teritoriální omezení. V České republice se projektu účastní především studenti vyšších ročníků základních škol a víceletých gymnázií a La Ngonpo se vyučuje nejčastěji v hodinách anglického jazyka, zeměpisu, výchovy k občanství a výtvarné výchovy.

Kdy?

Projekt La Ngonpo podpořila Evropská komise z programu Public awareness and education for development in Europe v letech 2010–2012 a také Ministerstvo zahraničních věcí ČR v rámci Vzdělávacího rozvojového programu. Nyní je všem zájemcům k dispozici metodika i know-how o partnerství se školou v rozvojové zemi.

Jak?

La Ngonpo, projekt založený na partnerství škol, spočívá především v jejich výuce podle metodického manuálu La Ngonpo – místo setkávání (více v kapitole 10), dále ve sdílení výstupů na webu (více v kapitole 2 a 3), působení dobrovolníků v Ladaku a Nepálu (více v kapitole 4), pořádání výstav na veřejných prostranstvích (více v kapitole 6) a natáčení a promítání filmu Out of Dreams.

Kdo?

První podnět k projektu dalo Hnutí Brontosaurus (Základní článek Modrý kámen), působící v Ladaku od roku 2006. V roce 2010 oslovilo Multikulturní centrum Praha, které převzalo záštitu a celý projekt zrealizovalo, a to ve spolupráci s organizacemi NaZemi, Fundacja Nowa Ameryka, Moravian Mission Welfare Society v Lehu a Secmol – Students' Educational and Cultural Movement of Ladakh. Více v kapitole 7.

Co je dobré vědět?

Celý projekt by nebylo možné uskutečnit bez spolupráce s nadšenými pedagogy z pilotních škol i škol zapojených v dalších letech, práce stážistů a dobrovolníků, kteří působili jak v ČR, tak v Ladaku, partnerských organizací a externích expertů.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

ÚDOLÍ ŘEKY INDU, LADAK
Foto: Vítězslav Nový

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

**2) Hlasy
českých
učitelů**

Od zahájení projektu v roce 2010 se dosud zapojilo více než dvacet českých škol. Díky metodickému manuálu dostali učitelé nástroj, jak zařadit do běžné výuky témata globální a multikulturní výchovy, a studentům se tak otevřely nové obzory. Rozmanité aktivity, diskuze a tvůrčí úkoly žákům umožňují utvářet si vlastní názory, posilovat spolupráci a rozvíjet naslouchání. Partnerstvím se školou na druhém konci světa zároveň získávají informace o životě svých vrstevníků, kteří vyrůstají v jiném geografickém a kulturním prostředí.

Co znamenala pro učitele účast v projektu La Ngonpo?

Pro učitele je to určitá výzva, aby překonali tradiční metody výuky a pustili se tak trochu do neznáma. Většina učitelů považovala za přínosné hlavně zábavné a efektivní metody učení. Bohuslav Sedláček, učitel na vsetínské základní škole, oceňuje nové náměty do multikulturní a globální výchovy a některé hodiny plánuje zařadit do běžné výuky. „Velmi mi mi líbí lekce o hodnotách a etice,“ doplňuje.

Věra Vodnářková ze ZŠ ve Vrchlabí vyzdvihuje spolupráci více učitelů na tomto projektu. Svě předměty pak mohli díky metodice obohatit o nová témata a metody, na které není při výuce dostatek času.

Jaký byl hlavní přínos projektu pro žáky?

Nejen pro učitele, ale také pro žáky a studenty českých škol je metodika La Ngonpo něčím novým a svým způsobem i originálním. Nutí je být aktivnější, kreativní a nabízí možnost dívat se na určité věci z jiného úhlu. Učí se vyslovovat vlastní názor, respektovat mínění ostatních a zjišťují, že ne na všechny otázky existuje jednoznačná odpověď. „Žáci si zkusili pracovat ve skupině, kde se musí všichni na něčem shodnout. Museli si uvědomit, že život není jen o prosazení svého názoru, ale i o vzájemném kompromisu a spolupráci, a to je podle mě zásadní přínos této práce,“ hodnotí své žáky Lenka Dvořáková z Brna.

„Dosavadní zážitky z objevování a dozívání se aktuálních informací o našich partnerech přinesly do života osmáků touhu po bližším poznávání běžného

života jejich kamarádů z Asie a možná nalezení nových dobrých přátel,“ přibližuje Lenka Novotná z Krhanic další z přínosů projektu.

Partnerství škol bylo také jednou z hlavních motivací k tomu, aby se žáci a učitelé do projektu zapojovali dlouhodobě. Je to jedinečná příležitost k tomu, aby mohli nahlédnout do života svých vrstevníků na druhém konci světa a srovnávat, co mají společného a v čem se naopak liší. Žáci mezi sebou komunikují anglicky, což jim umožňuje pocítit význam a důležitost studia cizích jazyků a zároveň dává příležitost si své znalosti vyzkoušet.

Jaké potíže řešili učitelé?

Na obou stranách to byl nedostatek času na realizaci aktivit v manuálu. Pro některé učitele bylo náročné dodržet časový plán lekce, ale i splnění modulů v případě narušení rozvrhu jinými školními aktivitami. Hodně času bylo potřeba na úkoly spojené s focením nebo práci s internetovým portálem.

Dalším problémem byla frustrace z neprobíhající komunikace s partnerskou třídou, kterou způsobily technické potíže s internetovým připojením v Indii. Jeden z učitelů zmínil: „Pro žáky se tak Ladačtí stali stejně neskuteční, jako by byli v učebnici.“

Během realizace hodin podle metodiky byla pro žáky některá témata těžko uchopitelná; s jejich verbalizací se nikdy předtím nesetkali. „Pro žáky bylo podle mého názoru obtížné definovat se – možná se báli, nebo styděli, nebo nikdy nezkoušeli sáhnout si do vlastního nitra a zamyslet se nad tím, jakou jsou osobností,“ popisuje Lenka Dvořáková své zkušenosti z lekce Kruhy, ve které žáci mají za úkol pojmenovat svou identitu. Pro české studenty bylo i těžko uvěřitelné, že jejich odpovědi nejsou známkovány a že o tématu mohou diskutovat a svůj názor konfrontovat s ostatními žáky i učitelem.

Potenciál

Metodický manuál La Ngonpo lze využít i mimo rámec partnerství se školou v zahraničí. „Metodika je skvěle připravená nejen pro potřeby spolupráce s Indii, její využití je mnohem širší. Třída by sice byla ochuzena o kontakt s jinou třídou, ale manuál La Ngonpo může sloužit jako skvělý podklad pro výuku globální nebo multikulturní výchovy,“ nastiňuje možnosti širšího využití Jana Sigmundová.

VÝUKA PROJEKTU LA NGONPO NA ZŠ ÚVALY
Foto: Anna Fischerová

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

La Ngonpo proměňuje české školství

BOHUSLAV SEDLÁČEK

Co si o projektu myslí učitel, který ho spolautváří

Ojedinělost

Projekt La Ngonpo považuji za zcela unikátní. Propojuje odlišné kultury, umožňuje virtuální i osobní setkání lidí ze vzdálených koutů světa, lidí, kteří by se pravděpodobně jinak nepotkali. Žáci českých škol tak mají ojedinělou možnost sdílet i konfrontovat své myšlenky a pohled na svět s dětmi z indického Ladaku nebo Nepálu. Komunikační jazyk je samozřejmě angličtina, což do základních českých škol přináší tolik chybějící praktické používání anglického jazyka.

Za významné považuji, že projekt přesahuje tradiční koncepci školních předmětů, která dnešní komplexní svět rozděluje na chemii, fyziku, matematiku, dějepis, zeměpis, český jazyk, výtvarnou výchovu, výchovu k občanství atd. La Ngonpo se této redukce nedopouští, předkládá žákům ucelenější pohled na svět s jeho problémy, možnostmi a pestrostí.

Učiteli se prostřednictvím projektu dostává do rukou přehledná a výborně zpracovaná metodika. Jednotlivé lekce jsou založeny zejména na aktivizačních metodách učení, žáci jsou vedeni ke spolupráci, naslouchání, formulování a vyjadřování vlastního názoru a diskuzním dovednostem. Významným didaktickým počinem je též webová stránka projektu, kde má každá škola, žák i učitel své portfolio. Žáci zde plní zadané úkoly a právě tímto způsobem sdílí výstupy z jednotlivých lekcí s partnerskou školou projektu. Mohou sledovat, jak se se stejnými úkoly vypořádali např. jejich indičtí kolegové. Kromě toho se tímto učiteli dostává do rukou užitečný nástroj ke sledování a vyhodnocování práce jednotlivých žáků.

Obecně lze dle mého názoru říci, že La Ngonpo usnadňuje učitelům práci. Předkládá připravené lekce

z oblasti průřezových témat – zejména multikulturní (MKV) a environmentální výchovy (ENV), které je možné začlenit do výuky zeměpisu, výtvarné výchovy nebo výchovy k občanství. Lekce jsou použitelné i samostatně, nezávisle na projektu.

Začlenění do výuky

Problematické může být začlenění celého projektu do výuky. Projekt je poměrně časově náročný, vyžaduje přibližně hodinu týdně po dobu šesti až sedmi měsíců. V rámci jakého předmětu? S jakou třídou? Jak to sladit s ŠVP (Školním vzdělávacím programem)? Má jej učitel vyučovat sám, nebo ve spolupráci s kolegy? To jsou otázky, na které si samozřejmě každá škola bude odpovídat trochu jinak v závislosti na vlastních možnostech. Na naší škole jsme využili prostoru, který jsme v ŠVP vyčlenili pro výuku průřezových témat. Ve školním roce 2011–12 jsme La Ngonpo realizovali zejména v hodinách výchovy k občanství, kde jsme měli jednu hodinu z disponibilní dotace věnovanou průřezovým tématům. La Ngonpo nám vlastně poskytl nové metodické náměty pro výuku MKV a ENV v rámci výchovy k občanství. Tento školní rok (2012–13) realizujeme projekt v devátém ročníku v rámci předmětu globální výchova, kde La Ngonpo představuje ideální náplň, jak co se týče obsahu, tak i metod výuky.

Potenciál

Projekt La Ngonpo má potenciál přispět k proměně českého školství. Vyučovat bez zbytečného biflování, přesto však vést žáka k argumentaci založené na kritickém čtení a prostudování faktů. Využívat smysluplně informační a komunikační technologie, jejich prostřednictvím zkracovat vzdálenosti mezi lidmi, propojovat odlišné světy, a tím přispívat k sebepoznání a zároveň rozvíjet respekt k jinosti. Rozšířit tolik potřebné používání anglického jazyka i mimo vlastní vyučovací hodiny.

Autorský tým projektu La Ngonpo odvedl skvělou práci. Poskytl školám výbornou metodickou pomůcku.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

KLÁŠTER V DISKITU
Zdroj: MKC Praha

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Jak jsme udělali díru do světa

ŽÁCI ZŠ ÚVALY PŘI AKTIVITĚ „OHŇOSTROJ“
Zdroj: ZŠ Úvaly

JANA SIGMUNDOVÁ

„Tak jsme nakonec přece jen udělali díru do světa...“

Taková byla reakce žáků 9. B v červnu 2012, když jsem jim ukázala tuto fotku v nové anglické verzi metodiky La Ngonpo. To už je to rok?

Fotka vznikla až k samému závěru projektu, který měl zapojeným dětem a učitelům zprostředkovat komunikaci s indickými dětmi, měl je naučit něco málo o kultuře, kterou si nedovedou představit, a především jim měl dát možnost stavět se k věcem kolem sebe trochu jinak. Alespoň podle našich společných očekávání. Myslím, že tato očekávání byla a jsou reálná, byť velmi záleží na podmínkách obou stran. Když se tak dívám na ten obrázek, říkám si, že jsme získali ještě jeden bo-

nus, se kterým jsme každý tak trochu počítali. Bavilo nás to...

Na konci školního roku 2010/2011 jsem byla na poslední chvíli přizvána ke spoluúčasti na projektu La Ngonpo. Školení mě nadchlo, hlavou se mi honilo plno myšlenek a možností ..., čili trochu neuchopitelný chaos. Po první vlně euforie vyvstala otázka, zda je naše škola vůbec vhodná k zapojení do takového typu projektu. Zvládnou něco koordinovat? Podaří se mi přesvědčit vedení školy o užitečnosti? Zvládneme to učit v různých předmětech? Podpoří mě kolegové? A kteří? A hlavně, mám na to vůbec vhodnou třídu? Jestliže má být splněna alespoň část ideálních očekávání a přínosů, je potřeba, aby do toho děti šly samy, chtěly na tom dělat. Strávila jsem těmito úvahami docela dlouhý čas, což se později ukázalo jako velmi prozřetelné. Doporučuji každému, než se do něčeho podobného pustí, si tento čas najít.

Jako vhodná se mi jevila třída 9. B. Počet plus minus 20, třída celkovým dojmem působící velmi sebevědomě a pospolitě. Skupina tvořená z velké většiny studijními typy, dobře jazykově vybavená, kreativní, schopná pracovat s metodami osobnostní a sociální výchovy a rozvíjet klíčové kompetence. A opět důležitý faktor – motivovaná třídní učitelka a zároveň kolegyně, která děti vede většinu projektu.

Projekt jsme rozjeli a hodiny La Ngonpa se staly běžnou součástí výuky. Někdy se hodina vyvedla lépe, někdy hůře. Komunikace se školou v Mulbekhu bohužel neprobíhala úplně tak, jak jsme očekávali, takže původní nadšení poněkud opadlo. Učitelům se však dařilo zachovávat jistou hladinu motivace díky dobře odučeným hodinám. Pauza přišla v prosinci a já měla trochu obavu, že děti na La Ngonpo úplně zapomenou a druhá část se bude v březnu rozjíždět těžce. Naštěstí jsme měli v únoru možnost zúčastnit se workshopu k projektu. Na tento workshop byly přizvány i děti z druhé devítky, která nebyla do projektu zapojena. Měly možnost volby: zúčastnit se, či nikoliv, a právě v tuto dobu se, dle mého názoru, začal rodit pocit výjimečnosti. Děti zapojené do projektu totiž pociťovaly, že mohou pracovat na něčem, do čeho je zapojeno jen asi 10 tříd v celé republice. A protože třída sebevědomá je tak trochu i marnivá, nakoplo je to ve snaze v projektu pokračovat. Smířili se s faktem, že chatovat s ladackými dětmi asi nebudou a že hlavní těžiště tkví v hodinách, kde se opravdu mohou dozvědět mnoho zajímavého.

Pro úspěšné vyznění celého projektu na naší škole byly paradoxně stěžejní předružené akce, na kterých se žáci podíleli a jejichž přípravě věnovali svůj volný čas. Na konci dubna dvě děti vystoupily v rozhlasovém vysílání ČRo2. Poté následovala příprava školní výstavy, která zahrnovala nejen připravenou expozici, ale i výklad dvou studentů na téma: „Co jsme v tomto projektu celý rok vlastně dělali?“. Výstava měla velký ohlas, hlavně u kolegyn z prvního stupně, které oceňovaly i přístup velkých dětí k učení těch menších. Odměnou za celoroční úsilí zúčastněným studentům bylo nejen uznání spolužáků a učitelů, ale také možnost vyjet na vernisáž oficiální výstavy La Ngonpo v Praze spojenou s koncertem v Lucerně. Podstatný byl i fakt, že indiští učitelé přijeli úvalskou školou navštívit. Jak pro učitele, tak pro žáky to byl příjemný důkaz toho, že na „druhé straně“ skutečně někdo je. A když učitel Chamba Ghlack vysvětloval, proč indické děti neodepisují a komunikace dost vážne, myslím, že jim většina žáků „odpustila“. Podívali se na to, co jim projekt přinesl, z trošku jiné stránky.

Osobně jsem moc ráda, že když se dívám na tuto fotku a je u toho teď již bývalá 9. B, proudí živá debata. Vzpomínají, překřikují se, ptají se na Indii a smějí se u toho... A já jsem naprosto spokojená, protože to přece jen mělo smysl. Na to špatné se časem zapomenou, nebo ne?

Žáci ZŠ ÚVALY
Foto: Kateřina Borovičková a archiv ZŠ Úvaly

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

**3) Hlasy
ladackých
učitelů**

Vše, co děláme, nemusí být na známky

„Rozmanitost přináší barvy do našeho života a naplňuje naši mysl mírem a tolerancí. Díky partnerství si studenti obou zemí mohou vyměňovat své názory na určité téma, a pomoci tak obohatit proces výuky. Učí se s radostí a vzdělávání už pro ně není jen nudnou záležitostí. To je to, co projekt La Ngonpo nabízí.“ Sonam Wangdu, Ladakh Public School, Leh, o partnerství škol

Co znamenala pro učitele účast v projektu La Ngonpo?

Indičtí učitelé, kteří jsou do projektu La Ngonpo zapojeni, se shodují, že projekt je pro jejich školy, žáky i ně samotné jasným přínosem. Speciální metodika jim přináší nové možnosti výuky a nabízí nové přístupy ke vzdělávání. Žáci mohou lépe poznávat a objevovat sami sebe. Indické školství je dle výpovědí učitelů poměrně rigidní a nenechává prostor k tvůrčí činnosti. Učitel Chamba Ghlack ze Spring Dales Public School v Mulbekhu oceňuje, že měl díky projektu možnost vyzkoušet si různé přístupy ve výuce a mohl je předat také dalším kolegům ve škole.

V indickém Ladaku se učitelé každý rok setkávali s českými dobrovolníky, kteří v jejich školách učili jak pracovat s webem a motivovali studenty pro hodiny La Ngonpo. Ladačtí učitelé oceňují na Česích, které poznali, pracovitost, organizovanost a zodpovědný přístup k práci. Jak uvádí Chamba: „Čeští návštěvníci nejsou obyčejnými turisty nebo neznámými cizinci, jsou pro nás výjimeční.“ Ladačané na Česích oceňují jejich zájem o ladackou kulturu a životní styl místních lidí.

Další význam vidí Sonam Wangdu z Ladakh Public School v komunikaci s českými partnery: „Výměna názorů a informací zlepšuje naše vnímání života a jeho ocenění v plné šíři.“ Jeho smíšené pocity na začátku projektu postupně nahradilo poznání, že je tento projekt výjimečný, a to svou snahou přiblížit dvě odlišné kultury.

Tabitha Dana z Moravian Mission School svoji zkušenost komentuje: „Být součástí projektu La Ngonpo

je jako otevřít nové okno někomu, kdo sedí v Ladaku a snaží se pochopit zcela jiný způsob vzdělávání.“ Za další pozitiva pokládají učitelé rozvíjení myšlení, tvořivosti a pochopení globalizace a jejího dopadu na lokální populaci a ekonomiku.

Jaký byl hlavní přínos projektu pro žáky?

La Ngonpo hodiny jsou podle slov studentů naprosto odlišné od těch běžných, protože se učí hravým a zároveň smysluplným způsobem (např. skrze příběhy), používají nové techniky (focení a video) a nacházejí nové kamarády v zahraničí, což jim umožňuje nakouknout do jejich životů.

Učitel Chozang Namgial ze SECMOLu objevil ve studentech během projektu kreativitu, kterou nemohli v ladackém školském systému uplatnit. Ve škole provozují aktivity, které dětem pomáhají se nadále rozvíjet po této stránce. S projektem La Ngonpo však zjišťuje, že může jít ještě dále: „Tím, že žákům nezadám vysloveně akademické úkoly, ale úkoly typu malování, vymodelování makety školy nebo stavění různých tvarů z písku či z hlíny, se je snažím vyvést z omylu, že vše, co dělají, musí mít očividně analyzovatelný a spočítatelný účel, nebo z toho budou vyzkoušeni na známky.“ Také věří, že pro rozvoj a učení studentů je přínosnější praktické vyzkoušení než zaměření se na fakta a teorii.

Chamba vyzdvihuje následující: „La Ngonpo nutí žáky přemýšlet o jejich vlastním městě, regionu, vesnici a jejich stylu života. Prostřednictvím probíraných témat mají možnost uvědomit si, jakou roli hraje jejich původ, ladacká kultura a život v této odlehle a krásné části světa.“ Dále dodává, že v indickém školském systému je většina předmětů vázána na pouhé znalosti a učitel nemá čas zaměřit se na rozvoj žákovy osobnosti.

V čem spočívala síla partnerství s českými školami?

Součástí celého projektu je spolupráce s českými školami, která spočívá ve výměně informací prostřednictvím webu. Komunikace přes internet byla pro Ladačany do značné míry komplikovaná kvůli nefungujícímu internetovému připojení, což vyžadovalo zvláštní iniciativu učitele. Přesto možnost spolupráce pomocí internetu studenty motivovala a vzdělávala. Chamba k tomu dodává: „Je to pro nás výzva a je úžasné sledovat žáky, jak zkoumají výstupy dětí z České republiky a porovnávají je s těmi svými.“

S jakými problémy jste se během projektu setkali?

Většina učitelů se shoduje, že největší překážkou projektu bylo pomalé a nespolehlivé internetové připojení. Karma Tashi Phuntsok z Lamdon Model Senior Secondary School zmínil potíž, která se opakovala i na dalších školách: „Kvůli špatnému připojení k internetu jsme nebyli schopni aktualizovat práci a výstupy našich studentů na stránkách La Ngonpo.“

Pro ladacké učitele bylo rovněž těžké najít čas ve své běžné výuce. „Aktivity na celý školní rok jsou naplánované hodně dopředu, a tak se stávalo, že hodina podle projektu se překrývala s jinou vyučovací hodinou,“ říká Sonam Wangdu z Ladakh Public School.

Se zajímavým postřehem přišel Chozamg Namgial, který vidí potíž v tom, že většina studentů je příliš nesmělá k tomu, aby převzala iniciativu a aktivně se zapojila do hledání řešení. „Rád bych je v budoucnu dokázal povzbudit k tomu, aby byli sebevědomější a iniciativnější,“ dodává na závěr.

LADAČTÍ UČITELÉ

Foto: Romana Vylitová, Jan Dušek

ŠKOLENÍ UČITELŮ – PRÁCE S WEBEM LA NCONPO,
LADAKH PUBLIC SCHOOL, ČERVENEC 2011
Foto: Linda Fidrmucová

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Týden 12

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

4) Očima dobrovolníků

Pomůžu a ještě se někam podívám

„Známé čecháčkovské spojení příjemného s užitečným, neboli ‚pomůžu a ještě se podívám‘, bylo asi hlavním impulzem k rozhodnutí stát se dobrovolníkem v Ladaku. Když jsem se do projektu hlásila, neměla jsem o něm prakticky žádné ponětí a upřímně řečeno jsem si ani moc nepřipouštěla, jak náročná, ale i zajímavá práce mě může čekat. Dnes už vím, že nějaké přemýšlení o tom, jak to tam bude fungovat, bylo naprosto zbytečné, protože pokud je člověk v Indii, vždycky je vše jinak.“ Martina Dvořáková, učitelka na ZŠ Nový Rychnov.

Během tří let, kdy projekt La Ngonpo probíhal, se v himalájském Ladaku vystřídaly více než tři desítky dobrovolníků, většinou učitelů, počítačových expertů nebo vysokoškolských studentů. Jejich koordinaci měl na starosti Základní článek Hnutí Brontosaurus Modrý kámen, který pro všechny zájemce organizoval přípravná víkendová soustředění. Na nich se účastníci seznámili s projektem La Ngonpo, jeho metodikou a webovým portálem, připravili dobrovolnické aktivity, dozvěděli se více o Ladaku, jeho kultuře a systému vzdělávání. V neposlední řadě také poznali ostatní dobrovolníky, což je pro společné působení v cizím prostředí velice důležité.

Pohledem dobrovolníka

Sbalit batoh a vyrazit do neznáma netuše, jak vás lidé v horách přijmou, vyžaduje určitou dávku dobrodružství, adrenalinu a především ochoty vzdát se na pár týdnů veškerého komfortu, který nám západní civilizace nabízí. Většina dobrovolníků se však shoduje, že právě zkušenost mimo naše zaběhnuté koleje člověka donutí k tomu, aby se zamyslel nad svým životem. „Být alespoň na chvíli součástí tohoto společenství, kde lidé žijí poklidný a mírumilovný život a dodržují morální hodnoty, mě přinutilo přehodnotit některé aspekty mého osobního i profesního způsobu života,“ svěčila se se svými zážitky Pavlína Horáčková, učitelka z gymnázia ve Šternberku, která v Ladaku působila na dvou školách.

Kulturní odlišnost

Rozdílná kultura zavdala dobrovolníkům podnět k tomu, aby se naučili reagovat v situacích, na něž nejsou zvyklí. Ondřej Strava k tomu dodává: „Ladacká kultura je jiná než ta naše, má specifický kodex chování. Konfrontace s ní mi umožnila, abych se o této kultuře a jejích hodnotách dozvěděl více, a srovnáním s českou kulturou se zároveň dozvěděl více o naší společnosti i mně samotném.“

Lidé v Ladaku mají z našeho úhlu pohledu málo, a přesto jsou šťastni. My jsme na druhou stranu zahlceni přepychem, ale ani to nás nevede k tomu, abychom si život užívali. „Myslím si, že tamní obyvatelé jsou schopni nám ukázat, jak žít šťastný a klidný život,“ říká Martina a její kolegyně Kateřina Borovičková to uzavírá: „Donutilo mě to popřemýšlet o jejich a našich životních hodnotách a zvážit, čemu bychom se od nich mohli naučit.“

Čas v Malém Tibetu plyne pomaleji než uprostřed Evropy, lidé ho jinak vnímají a nikam moc nespěchají. A právě načasování výuky La Ngonpo se jeví jako největší problém, se kterým se čeští učitelé setkávali. „První den měla naše odpolední lekce 15 minut zpoždění, protože ředitel svolal celou školu na školní dvůr, aby žáky informoval o pikniku konajícím se další den,“ říká Pavlína, nicméně dodává, že se nakonec podařilo splnit všechny aktivity, byť za cenu jejich zkrácení.

DAVID MAREČEK,
UČITEL A DOBROVOLNÍK PROJEKTU LA NGONPO
Foto: Romana Vylitová

Přínosy

Česká republika a Indie jsou dvě naprosto odlišné země s rozdílným přístupem ke vzdělání. Stejně na to pohlíželi i dobrovolníci, kteří ocenili možnost nakouknout do systému výuky na ladackých školách a porovnat české a indické studenty. „Naučila jsem se, jak rozdělit hodinu do různých aktivit tak, aby byla vyvážená a pestrá a žáci se při ní příliš neunavili jednotvárností nebo přílišnou náročností. Naučila jsem se také něco o tom, jak žáky motivovat k aktivitě v hodinách a účasti na jednotlivých úkolech,“ svěřila se Eva Klementová.

Pavína mluví o přínosu jejího ladackého pobytu: „Nyní mohu nabídnout svým studentům mnoho nových informací, které bych jim nemohla předat, kdybych se neúčastnila dobrovolnických aktivit projektu.“

Zážitky

Nezapomenutelným zážitkem bylo pro Pavínu ocitnout se v ladacké třídě plné zvědavých a ukázněných žáků: „Nejen, že nám prokázali velký respekt, ale do všech činností vkládali hodně energie. Bylo mi potěšením být jejich učitelkou, protože byli zdvořilí, nápomocní a ochotní učit se něčemu novému. Ve srovnání s některými českými studenty je většina těch ladackých velmi skromná, uvědomělá a nemá problém dodržovat přísná školní pravidla.“

A ladacké školou povinné děti si pochvaluje i Martina, která vyzdvihuje jejich zájem o Českou republiku, její školství a projekt La Ngonpo. Žáci byli pracovití, dodržovali pokyny, a to vše navzdory stísněným podmínkám: „Třídy byly neskutečně malé a studenti namačkáni do lavic.“

Nebyla to však jen práce v rámci projektu, díky níž si místní studenti získali české učitele. Dobrovolníci do tříd přinesli pohlednice od jejich vrstevníků z Čech. „Nikdy nezapomenu, jak šťastné děti byly, když jsme jim pohlednice dali. Bylo hezké vidět úsměvy na jejich tvářích a dychtivost, s jakou se vrhly na odepisování,“ vypráví Pavína.

Většina dobrovolníků hodnotí projekt La Ngonpo a svůj pobyt v Ladaku pozitivně. „Aby byla dobrovolnická činnost přínosná, je podle mě důležité nabízet ji na správném místě ve správný čas a především lidem, kteří o ni mají zájem. Myslím, že projekt La Ngonpo tento základní předpoklad splňuje,“ říká Michal Korencík, který se nikdy předtím tak rozsáhlého dobrovolnického podniku neúčastnil, a celou svou misi uzavírá slovy: „Řečeno jednou větou: Je skvělé, že projekt La Ngonpo probíhá.“

SECMOL – KREATIVNÍ WORKSHOP LA NGONPO, ČERVENEC 2011

Foto: Alice Koudelková

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

A ty to vážně děláš zadarmo?

RADKA VEJRYCHOVÁ

Často, když se vysloví slovo dobrovolnictví, objeví se v očích mých kamarádů a známých velké otazníky. „A ty to děláš vážně zadarmo?“ ptají se často.

Další běžnou reakcí je věta typu: „Proč to vlastně děláš?“ Je to pořád dokola. I mně se hlavou už dlouho honí jedna otázka: „Proč lidé nejsou schopni pochopit, že někdo zadarmo pomáhá druhému?“

Dobrovolníci pro různé organizace dělám už několik let. Nejsou mi lhostejní lidé kolem mě a jejich životní situace. Snažím se udělat něco proto, aby se lépe cítili, aby něco lépe fungovalo. Sama tak mám dobrý pocit z toho, že jsem jiným prospěšná. Přejde mi to nejen smysluplné, ale i přínosné, jak pro mě, tak pro ty, kterým pomáhám. Jde o oboustranný proces. Vnímám to jako styl života, je to prostě tak, není tu žádná další proč.

Ze stejného důvodu jsem se rozhodla jet do Ladaku. Samozřejmě zde bylo velkou motivací poznat i jiný kraj a kulturu. A když jsem tam najednou byla, přišlo mi to až neskutečné. „Jsem tu,“ říkala jsem si v duchu a snažila se sama sebe přesvědčit, že to je pravda. Měla jsem před sebou dva měsíce dobrovolné práce ve školách, práci s dětmi, na kterou jsem se moc těšila, a došlo mi, že vlastně ani trochu nemám představu, jak to celé bude probíhat. Najednou jsem nebyla v prostředí, které znám a v němž se normálně pohybuju. Hlavou se mi honila spousta myšlenek. Jak na nás děti budou reagovat? Jak nás přijmou místní lidé a učitelé? Jak nás vůbec budou vnímat a přistupovat k nám? Budou si držet odstup? Umí dobře anglicky? A umím dobře já? Budeme si rozumět? Takové otázky si snad pokládal každý, kdo se pustil do podobné výpravy. Byla to směsice nejruznějších pocitů, od těšení se přes očekávání až k mírným obavám, což je asi normální, když se ocitnete v neznámém prostředí. Brzy mě ale veškeré pochyby opustily, stalo se to právě při prvním kontaktu s místními lidmi,

kteří byli báječní, od začátku až do konce. Věčně usměvaví a příjemní. A dobrá zpráva je, že je to nakažlivé.

Nejvíce jsem se těšila, že si vyzkouším učení v jiném jazyce než českém. Moje dlouhodobá fascinace napojením kultury na jazyk a myšlení měla nabýt reálných rozměrů. Věděla jsem, že výuka v angličtině bude jiná, protože angličtina není můj rodný jazyk a mechanismy v ní jsou odlišné. I děti proto mohou přemýšlet jinak, než jsem zvyklá u českých. Děti jsou ale děti, v podstatě chtějí stejné věci a ve škole se projevují plus minus stejně. Takže ano, budeme si rozumět. Rozuměli jsme si, někdy se pár věcí ztratilo v překladu, ale úsměv vždy vyřešil vše.

LAMDON MODEL SENIOR SECONDARY SCHOOL, LEH, LADAK, ČERVENEC 2011

Foto: Blanka Ježková

Při práci ve školách jsem měla vždy dobrou náladu, studenti mě velmi nabíjeli, a to zejména pro svůj entuziasmus a také touhu dovést se nové věci. Jejich zaujetí bylo často až neuvěřitelné. Nebojím se říct, že hodiny jsme si společně užívali. I pro učitele byly metody používané v našich hodinách jistě přínosem. Musím ale říct, že ten proces byl oboustranný, i my jsme měli možnost se leccemu přiučit – ať už jde o motivaci, zaujetí pro věc, jejich názory na výchovu a vzdělání spojené s buddhismem nebo jejich komunitní život.

Aby však moje povídání nebyla jen reklama na ideální svět, musím přiznat, že tu byly i situace, které mě opravdu nebavily a v konečném důsledku i částečně

demotivovaly (zejména ke konci mého pobytu). Jednalo se především o neschopnost místních lidí dodržovat předem domluvené věci. Už v České republice bylo naplánováno, jak se v jednotlivých školách bude postupovat, měli jsme rozvrh, co, kdy, kde, kdo a jak, který se v průběhu ještě dolad'oval. Trochu naivně jsem si myslela, že všechno bude přesně podle plánu. Opak byl však pravdou. Měli jsme učit tři dny, několik hodin, nakonec to byly jen dva dny a hodina jedna. V jednu chvíli jsme měli informace o tom, že následující den budeme učit, za další půlhodinu jsme si vyslechli, že je v plánu květinový festival a že výuka pravděpodobně probíhat nebude. A neprobíhala. V takových situacích jsem si říkala, jestli to myslí vážně, a v duchu jsem skřípala zuby. Časem si však člověk zvykne a zprávy podobného typu bere mávnutím ruky.

Proč to vlastně dělám? Tak tahle otázka mě napadla za celé dva měsíce přesně dvakrát. Poprvé to bylo, když jsem ležela druhý den v posteli, bylo mi špatně a z nosu mi teklo proudem. A podruhé, když jsem několik týdnů nejedla nic jiného než rýži a čočku, moje břicho i orgány protestovaly a chtěly řízek. Ani nevím, jak jsem si tenkrát odpověděla. A pro vás, kdo se i teď ptáte, proč to dělám, proč pracuji zadarmo, mám radu: Jděte do toho. Jděte, leťte, běžte. Prostě to vyzkoušejte, protože jsou věci, které slovy nepopíšete, a tohle je jedna z nich – nezapomenutelný zážitek.

DOBROVOLNICE V INDICKÉM LADAKU V ROCE 2012
Foto: Jan Dušek

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Z Kačerova do Himálaje

MICHAL KORENČÍK

Moje himalájské dobrodružství začalo na poněkud nečekaném místě – u novinového stánku na stanici metra Kačerov. Z novin, které jsem ve stánku koupil, jsem se poprvé dozvěděl o existenci místa zvaného Ladak a také o projektu La Ngonpo. Článek vyzývající učitele k účasti na projektu mě postavil před nečekanou výzvu. Výzvu, která lákala k velkému dobrodružství v himalájských velehorách. Vždycky jsem miloval hory a obdivoval jsem mírumilovné buddhistické náboženství. Jako začínající učitel jsem také hledal inspiraci a nové podněty pro své působení ve škole. Projekt La Ngonpo mi tohle všechno nabízel, navíc ve jménu dobré věci, kterou byla podpora vzdělávání v Ladaku. Začal jsem o nabídce vážně přemýšlet a i přes jisté pochybnosti a především obavy z naprosto neznámého světa jsem o několik měsíců později přistával v Lehu, hlavním městě indické provincie Ladak, jako jeden z dobrovolníků projektu La Ngonpo.

Ladak není typickou oblastí Indie a ne náhodou se mu přezdívá Malý Tibet. Obyvatelstvo je různorodé, od původních obyvatel přes tibetské uprchlíky a muslimy z Kašmíru po Nepálce a Indý, a pro Evropana není vždy lehké rozlišit, kdo je kdo. V každém případě historie i současnost Ladaku jsou velmi úzce spjaty s buddhismem. Právě buddhismus je jednou z věcí, které mi na Ladaku učarovaly. Na symboly buddhismu (svatá místa, modlitební mlýnky, modlitební vlaječky) narazíte téměř na každém kroku. Opravdové kouzlo těmto symbolům však dodává především aktivní víra obyčejných lidí. U náboženství je někdy zrádné, že lidé často navenek projevují svoji zbožnost, ale jejich osobní život se ve skutečnosti s náboženstvím příliš neslučuje. I takovéto lidi v Ladaku najdete. Ale soudě podle většiny Ladačanů, které jsem měl možnost poznat já, zde buddhismus není jen prázdným pojmem

nebo uměle udržovanou tradicí. Pro většinu lidí je to aktivní způsob života. To byl jeden z důvodů, proč jsem si Ladak zamiloval. Nahlíženo čistě pragmaticky, v žádném městě na světě jsem se po setmění necítil tak bezpečně jako v Lehu.

Z naší dobrovolnické činnosti v Ladaku jsem měl dobrý pocit a věřím, že celkový přínos projektu La Ngonpo byl pozitivní. Myslel jsem si to před svojí cestou do Ladaku a jsem o tom přesvědčen i po svém pobytu a zkušenosti s realizací projektu v ladackých školách. Soudím tak podle toho, jak nás místní lidé přijímali, podle zájmu učitelů i studentů a také pozitivních ohlasů, kterých se nám z různých stran dostalo. Kladné přijetí La Ngonpa místními školami i studenty je podle mě cenné i proto, že tento projekt zdaleka není jediným dobrovolnickým počinem v Ladaku. Naopak mě překvapilo, kolik dobrovolníků i z jiných zemí v Ladaku působilo.

Při výuce a přípravě výstavy občas došlo k nedorozuměním, která byla podle mě způsobena rozdíly v české a ladacké mentalitě. Několikrát se nám stalo, že na domluvené setkání místní dorazili s půlhodinovým i větším zpožděním. Časem jsem pochopil, že nedochvilností nevyjadřují neúctu k nám, ale že v Ladaku prostě vnímají čas trochu jinak. Způsob myšlení Ladačanů je zkrátka jiný než náš.

Během pobytu v Ladaku jsem se dozvěděl mnoho o této zemi, místních lidech i kultuře, ale také o svých českých kolezích a o sobě. Samozřejmě si uvědomuji, že pokud bych chtěl Ladak a jeho obyvatele poznat opravdu důkladně, musel bych zde strávit víc času. Ale i za tři týdny se dá mnohé poznat a vypořádat. Projekt La Ngonpo hodnotím jako velmi dobrý a jsem moc rád, že jsem se mise v Ladaku mohl účastnit. Byly to vzrušující tři týdny, během nichž jsem získal spoustu zážitků, nových zkušeností a přátel a snad se mi také podařilo přispět k úspěchu projektu.

Žáci SPRING DALES PUBLIC SCHOOL V MULBEKHU, LADAK
Foto: Alice Koudelková

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Jak jsme se ani do lavic nevešli

PAVLÍNA HORÁČKOVÁ

O tom, že se školy ve světě různí, všichni víme. Jen málokdo si ale dokáže představit, jaké to je být studentem v jedné z ladackých škol uprostřed zasněžených vrcholků Himálaje. Usednout do lavice v Lamdon Model Senior Secondary School totiž není jen tak.

V první řadě si musíte obléct školní uniformu, nevyjímajíce ani malé čtyřleté školáčky, kteří si už v raném věku musí zvyknout na nošení kravaty, saka a dlouhých nepohodlných kalhot i v horkém letním počasí. Chlapcům se povoluje jen určitá délka vlasů, která se pravidelně velice přísně kontroluje při ranních shromážděních, zatímco u dívek jsou předepsány styly účesů, které mohou ve škole nosit. Nezbytnou součástí místních školních uniforem jsou i kšiltovky, které studenty chrání před ostrými vysokohorskými slunečními paprsky.

Ladacké děti jsou v porovnání s Evropou drobnějšího vzrůstu, i tak je až s podivem, jak se můžou místní žáci do miniaturních školních lavic poskládat. Třídy jsou malé, lavice natěsnané, v některých případech se jedná o pouhou železnou konstrukci, kde zcela chybí horní deska. Dveře ze třídy vedou přímo na školní dvůr a dají se zavřít na petlici, a to z vnitřní i venkovní strany. Není proto vyloučeno, že vás nějaký vtípaček ve třídě zamkne, tak jako se to stalo nám. Pak nezbývá než čekat na nějakou dobrou duši, která vás vysvobodí.

Dvojice studentů sedí v lavicích těsně vedle sebe, jakýkoliv větší pohyb paží či nohou se jeví zcela vyloučen. Potvrzuje to i fakt, že ve třídě, která skýtá až padesát studentů, rozhodně není místa nazbyt ani pro školní brašny. I ty se musí vtěsnat do malinkého prostoru omezeného školní lavicí, jejíž pracovní plocha, dá-li se to tak nazvat, měří o polovinu méně než v českých školách. Místní děti si ale poradily po svém a brašny si nechávají přímo na lavici. Možná se ptáte, kampak si

vlastně místní studenti pokládají školní potřeby? Jednoduše nahoru na své brašny, za kterými není některé z dětí ani vidět. O to více vás překvapí, jak žáci dokážou v takových podmínkách udržet pozornost a vnímat vyučujícího, ale především budete žasnout, jak i přesto dovedou úhledně psát do svých sešitů.

Jako přísný český pedagog bych ve výše popsaném uspořádání třídy spatřovala velká rizika při psaní testů. V přehršli studentů a věcí na lavici se případný malý tahák velice lehce ztratí, a to doposud nebylo řečeno, že se místní školy ani v chladném zimním počasí nevytápějí, tudíž další místo zaberou i teplé svršky, ve kterých se pro malý, vzorečky či slovíčky popsaný, papírek najde skrýš víc než dost. Nicméně podvádění se u ladackých dětí nekoná. Snad za to můžou fyzické tresty, které jsou velmi striktně praktikovány v mnoha různých podobách, ale pravděpodobnější varianta spočívá spíše v povahách studentů, respektive hodnotách, k nimž jsou doma i ve škole vedeni.

Nikdo z českých učitelů, včetně mě, by před svou dobrovolnickou účastí v Ladaku nepředpokládal, že mu student před vstupem do učebny ve dveřích zaslutuje a úslužně se zeptá, zda může vstoupit do místnosti. Jen málokdo by počítal s tím, že se studenti při každém vyvolání na patřičnou otázku, i přes nedostatek prostoru kolem sebe, postaví do pozoru. A všichni vyučující by jistě zůstali udiveně stát, kdyby jim na konci hodiny přišli studenti poděkovat bez jakékoliv ironie či sarkasmu za to, že dostali domácí úkol. Troufám si tvrdit, že takové chvíle každého učitele dojmou natolik, že pokud někdy zalitoval výběru svého povolání, pak veškeré pochoby hodí okamžitě za hlavu a užívá si momentu uznání a pocitu naplněnosti. To nenápadné slůvko „děkuji“ v sobě totiž v podání ladackých žáků nese známky uctivosti a upřímnosti, které se z českého školství bohužel pomalu vytrácejí.

Ladačané si váží všeho, co mají. Očividně to platilo i u studentů, kteří byli vděční za materiály, jež jsme jim v rámci motivačních hodin La Ngonpo poskytli. S radostí přivítali změnu v učebních postupech a vyzkoušeli si nové aktivizační metody, ať už využitím techniky, či bez ní. K nastalému nadšení žáků nepochybně přispěl i fakt,

že hodinu najednou vedli neformálně oblečení Evropané, kteří do hodiny přinesli mnoho obrázků, spoustu fotokopii s různými cvičeními, kameru pro natočení videa a především hodinu ozvláštnili angličtinou s českým přízvukem.

Stejně tak jako my jsme zanechali dojem v Ladaku, naši ladačtí kolegové udělali dojem na nás. Někteří se nám dokonce svým přístupem a typickým chováním vryli do paměti na dlouhou dobu. Ať učitel či žák, všichni ve vás zanechají stopu, poskytnou vám nedocenitelné zkušenosti nebo překvapí. Postarají se o nezapomenutelné zážitky, o kterých budete nadšeně vyprávět, a to nejen svým studentům v rámci realizace La Ngonpa na vaší škole.

PAVLÍNA HORÁČKOVÁ A MARTINA DVOŘÁKOVÁ PŘI VÝUCE NA LADAKH PUBLIC SCHOOL V LEHU, ČERVENEC 2012

Foto: Romana Vylitová

Týden 18

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

5) Out of Dreams

aneb

O čem se vám

ani nesnilo

Jaké jsou sny, touhy a přání dvou studentů, kteří pocházejí z naprosto odlišných koutů světa? Jak se liší životy školou povinných kluků a kde vidí svoji budoucnost?

Odpovědi na tyto otázky nabízí časosběrný dokument Out of Dreams. Během 37 minut vás přenese ze srdce Evropy do vzdáleného Himálaje a seznámí vás s Honzou z Brna a Rinchenem z indického Ladaku.

Tým polských filmařů, který stál u zrodu dokumentu, Indii navštívil několikrát v průběhu let 2010–2012. Jejich úkolem bylo kromě sbírání materiálu pro film pořádání filmových workshopů pro žáky pilotních škol zapojených do projektu La Ngonpo. A zde také poprvé potkali Rinchena. „Už od počátku jsme chtěli studenta z vesnice z odlehle části Ladaku. Rinchenova životní cesta je velice zajímavá – v pěti letech ho jako jediného z vesnice vybrali, aby šel studovat do Lehu. Jako hlavní hrdina odkrývá svůj osobní konflikt: Na jedné straně je hrdý na to, že může studovat na prestižní soukromé škole; na druhé straně je pro něj těžké bydlet ve velkém městě daleko od rodiny a nejbližších přátel.“

Během natáčení se polští filmaři Elwira Niewiera a Piotr Rosolowski objevili také několikrát v Brně, kde vznikala česká část dokumentu. Hlavního protagonistu Honzu poznali na filmových workshopech, které tam vedli. Přiznali, že jim trvalo nějaký čas vybudovat si s ním užší vztah. „Honzu byl podle našeho názoru nejzajímavější postava. Byl jediný z účastníků brněnského workshopu, kdo měl hned vybraný svůj vzor, což bylo téma studentského dokumentu. Byl to jeho otec. Honzu napsal úžasný scénář a zavolaal svému tátovi, že

o něm chce natáčet krátký film. Ten však měl z nějakého důvodu z celého nápadu strach a odmítl. Honza byl kvůli tomu hodně smutný a nechtěl dál spolupracovat. Nakonec Honza natočil film o svojí mamě,“ vysvětluje režisérka.

A co tedy oba protagonisty spojuje? Autorka dokumentu k tomu říká: „Chtěli jsme natočit film o dvou městech, dvou kulturách a dvou mladých lidech.“ Rinchen i Honza končili školu, plánovali svoji budoucnost a snili o životě na farmě. Pro oba dva je otec tou nejdůležitější osobou, a to i přesto, že většinu života strávili bez něj.

Na otázku, co ji při natáčení překvapilo, Elwira Niewiera odpovídá: „Když točíme dokumenty, tak se realita mění každým okamžikem. Zpočátku je spousta věcí obtížná, ale tato práce přináší i mnohá překvapení. Řekla bych, že čas byl tou největší překážkou. Aby člověk získal dobrý materiál, je zapotřebí strávit více času s hlavními hrdiny.“

I přes všechny komplikace, s nimiž se filmový štáb musel popasovat, odvedli pěkný kus práce. Měli jedinečnou šanci vypravit se s Rinchenem do jeho rodné vsi, kam jezdí jen jednou za rok, a nakonec se jim podařilo prolomit ledy i s Honzovým tátou. „Ke konci našeho natáčení v Brně se nechal přemluvit k filmování, a pak nás dokonce pozval domů na pivo.“

Světová premiéra dokumentu Out of Dreams proběhla v indickém Lehu 13. července 2012 a česká premiéra v Olomouci 2. září 2012 v rámci vernisáže výstavy La Ngonpo.

A jak se dnes mají hlavní hrdinové? Stanzin Rinchen nastoupil na střední školu v Lehu a po jejím dokončení by rád studoval veterinu, protože si myslí, že zvířatům není v Ladaku věnována dostatečná péče. Honza Žalud navštěvuje střední školu v Brně.

HLAVNÍ HRDINA FILMU OUT OF DREAMS, STANZIN RINCHEN, NA CESTĚ DO SVÉ RODNÉ VESNICE
Zdroj: Fundacja Nowa Ameryka

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

**6) Na výstavě
aneb
Místo
setkávání**

LUCIE BILDEROVÁ

Výstava La Ngonpo: Místo setkávání vznikla z výstupů žáků z Indie a ČR, a to díky spolupráci partnerských škol v obou zemích. Představuje literární a výtvarné práce, které vytvořily indické a české děti při hodinách vedených podle metodického manuálu La Ngonpo za dobu tří let. Součástí jsou i fotografie dokumentující významné momenty z průběhu projektu. Výstava nabízí pohled na to, jak si české děti představují život v Ladaku, a naopak, jak vidí ty ladacké nás. Smyslem je zachytit a představit jedinečnou kulturu a interkulturní výměnu mezi českými a ladackými žáky a výsledky zprostředkovat české veřejnosti.

Putovní expozice je koncipována jako venkovní a za použití velkoformátových panelů představuje fotografie, texty a práce dětí. Témata výstavy (Kruh, Hrdinové, Migrace, Krása, Voda a Společně) rozvíjejí metodický materiál La Ngonpo a pohledem dětí jsou předkládána návštěvníkům. Ti si mohou například přečíst dopisy, které psali indiští a čeští studenti svým hrdinům.

Od května do listopadu 2012 putovala výstava po České republice. První zastávkou byla Plzeň, kde byla k vidění v Kopeckého sadech od 9. do 25. května 2012. Slavnostní vernisáž proběhla za účasti kapel Cheers! a Poitín v Buena Vista Clubu.

Z Plzně se exhibice přesunula do Prahy a od 1. do 22. června 2012 si ji zájemci mohli prohlédnout v horní části Václavského náměstí. V Lucerna Music Baru výstavu pokřtily kapely Toxique a Lanugo.

PUTOVNÍ VÝSTAVA LA NGONPO V BRNĚ, ŘÍJEN 2012

Foto: Anna Fischerová

VÝSTAVA LA NGONPO V LEHU, HLAVNÍM MĚSTĚ LADAKU, ČERVENEC 2012

Foto: Markéta Černá

Během letních prázdnin se výstava virtuálně přestěhovala do indického Ladaku. Kateřina Borovičková, jedna z dobrovolnic, vytvořila z prací žáků plakáty, které nahradily obří české panely.

Od 1. do 15. září 2012 byla expozice k vidění před budovou Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. O tématech výstavy a o filmu vzniklém v produkci Multikulturního centra Praha a Fundacja Nowa Ameryka (Polsko) „Out of Dreams“ diskutovali s editorkou filmu Karoline Schulz účastníci Letní školy rozvojové spolupráce v Olomouci první zářijovou nedělí.

Další zastávkou putovní výstavy bylo Brno. Slavnostní otevření proběhlo 24. září v Metro Music Baru, kam na improvizaci divadlo Bafni a kapely Pavlík a továrna na jam, Homoguru a Calambre dorazila dvoustovka příchozích.

Posledním místem, kam expozice zavítala, byl Vsetín. Výstava proběhla pod záštitou starostky města Ivety Táborské na Náměstí Svobody, a to od 1. do 19. listopadu 2012. Vernisáž se uskutečnila v místním Vzdělávacím a komunitním centru Integra Vsetín.

Součástí výstavy byl interaktivní program v rozsahu cca vyučovací hodiny pro žáky základních škol a nižších ročníků středních škol. Program byl zaměřen na prohloubení znalostí o světě okolo nás a podporu kritického myšlení prostřednictvím jednoduchých úkolů.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

**7) Kdo se na
projektu
La Ngonpo
podílel**

Multikulturální centrum Praha (MKC Praha)

Multikulturální centrum Praha je realizátorem projektu La Ngonpo. Zajímá se o otázky spojené se soužitím lidí z různých kultur v České republice a v jiných částech světa. Pro studenty, učitele i širokou veřejnost nabízí vzdělávací, kulturní a informační aktivity, pořádá kurzy, diskuze či filmové projekce. Významnou součástí činnosti MKC Praha je vývoj metodických materiálů, práce se školami, učiteli i žáky na tématech multikulturálního, globálního a rozvojového vzdělávání. Druhým stěžejním programem je migrace. V jeho rámci realizuje výzkumnou, expertní, ale i kulturně vzdělávací činnost zaměřenou na širokou veřejnost.

www.mkc.cz

NaZemi

Společnost NaZemi podporuje globální rozvojové vzdělávání (GRV) a fair trade a prosazuje odpovědnost firem za ovlivňování pracovních podmínek svých zaměstnanců v rozvojových zemích. Pomocí vzdělávacích materiálů, programů pro žáky a seminářů pro učitele šíří globální rozvojové vzdělávání do škol i mimo ně a přispívá k pochopení souvislostí mezi vlastním životem a životem lidí v jiných částech světa. V Projektu La Ngonpo působí NaZemi jako hlavní metodik a tvůrce metodických materiálů pro učitele.

www.nazemi.cz

ZČ HB Modrý kámen

Hlavní náplní Základního článku Hnutí Brontosaurus Modrý kámen je dobrovolnictví, pořádání mezinárodních výměn a ekologická osvěta. Cílem je vybudovat u dětí a mládeže kladný vztah k životnímu prostředí, přispět k všeobecnému rozvoji jejich osobnosti a napomoci utváření kladných mezilidských vztahů. Od roku 2010 má v rámci projektu La Ngonpo na starosti výběr a přípravu dobrovolníků a koordinaci jejich práce v indickém Ladaku, kde působí již od roku 2006.

www.modrykamen.brontosaurus.cz

Fundacja Nowa Ameryka (FNA)

Nadace Nowa Ameryka byla založena v roce 2006. Podílí se na projektech, jejichž cílem je interkulturní výměna mezi východní a západní Evropou a zlepšení komunikace s národnostními menšinami v různých evropských zemích. V projektu La Ngonpo FNA realizovala filmové workshopy a natáčela dokumentární film Out of Dreams.

www.nowa-ameryka.org

SECMOL

Studentské vzdělávací a kulturní hnutí v Ladaku (SECMOL) bylo založeno v roce 1988 skupinou mladých Ladačanů s úmyslem reformovat vzdělávací systém v Ladaku. SECMOL organizuje vzdělávací aktivity pro ladackou mládež, provozuje campus pro studenty, kteří neuspěli při závěrečných zkouškách, rozvíjí projekty na podporu solární energie a další. SECMOL se podílel na přípravě a pilotování metodiky a výuce podle vytvořené metodiky.

www.secmol.org

Moravian Mission Welfare Society (MMWS)

Nezisková organizace působící při soukromé základní škole v Lehu. Podporuje zavádění nových metod do indického vzdělávacího systému. Organizace se podílela na přípravě metodiky a pilotáži.

Kdo je kdo v projektu i v této knize:

Romana Vylitová – koordinátorka projektu La Ngonpo, pracuje v MKC Praha

Lucie Bilderová – koordinátorka výstavy LaNgonpo

Anna Fischerová – dobrovolnice a asistentka projektu La Ngonpo pro komunikaci se školami, MKC Praha

Martina Pavlíčková – hlavní metodička projektu La Ngonpo, působí v NaZemi

Linda Fidrmucová – koordinátorka dobrovolníků v roce 2012, pracovala v Zákl. článku Hnutí Brontosaurus Modrý kámen

Vladimíra Regerová – koordinátorka dobrovolníků v letech 2010 a 2011

Pavλίna Horáčková – učitelka na gymnáziu ve Šternberku, v roce 2012 byla jako dobrovolnice v Ladaku

Martina Dvořáková – učitelka na ZŠ v Novém Rychnově, v roce 2012 byla jako dobrovolnice v Ladaku

Michal Korenčík – učitel na gymnáziu ARCUS v Praze, v roce 2012 byl jako dobrovolník v Ladaku

Jana Sigmundová – učitelka na ZŠ v Úvalech, v roce 2012 byla jako dobrovolnice v Ladaku

Radka Vejrychová – koordinátorka vzdělávacích aktivit v občanském sdružení Nesehnutí v Brně, v roce 2012 byla jako dobrovolnice v Ladaku

Lenka Sobotová – lektorka a výzkumnice GRV na volné noze, v minulosti pracovala pro o. s. Člověk v tísni

TISKOVÁ KONFERENCE V PRAZE,
ČERVEN 2012
Zdroj: MKC Praha

PŘÍPRAVNÉ SETKÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ, ŠVÝCÁRNA 2010
Zdroj: MKC Praha

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

CHAMBA GHLACK A CHOZANG NAMGIAL PŘI SPOLEČNÉM VYSTOUPENÍ NA KONCERTĚ V PRAŽSKÉM
LUCERNA MUSIC BARU, ČERVEN 2012
Foto: Kryštof Kříž

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

8) Pohledem partnerů projektu

Improvizace je důležitou kompetencí dobrovolníka v Ladaku

Základní článek Hnutí Brontosaurus Modrý kámen byl partnerem Multikulturního centra Praha (MKC) po celé tři roky, během nichž projekt La Ngonpo probíhal, a zkušenost s ním pomohla ke vzniku kvalitního dobrovolnického programu. Projekt rozvojového vzdělávání jsme v rámci tábora Krajní meze v Ladaku rozjeli už v roce 2006 a od té doby jsme s partnery v Indii rozvíjeli spolupráci. V roce 2008 se zrodil a poprvé realizoval nápad dlouhodobého dobrovolnictví. Po spojení projektů MKC Praha La Ngonpo a Krajních mezí došlo z naší strany k systematictější práci se školami v Ladaku se zaměřením na rozvojová témata a také k rozšiřování dobrovolnické základny.

Činnost Modrého kamene v rámci projektu La Ngonpo se týkala především záležitostí spojených s dobrovolníky a jejich aktivitami přímo v Ladaku. Naším úkolem byla propagace, nábor a výběrové řízení, dále pak příprava aktivit a proškolení dobrovolníků před odjezdem. Za tímto účelem jsme každoročně pořádali víkendové pobyty. Koordinátorka dobrovolníků měla kromě přípravy dobrovolníků v České republice na starosti také jejich podporu přímo v Ladaku. Linda Fidrmucová, která pracovala jako koordinátorka dobrovolníků v roce 2012 a působila jako dobrovolnice v Indii rok předtím, říká: „V pozici koordinátorky byl můj zážitek o to intenzivnější, o co byla má zodpovědnost větší. Měla jsem naštěstí k dispozici tým schopných dobrovolníků a také podporu koordinátorky projektu La Ngonpo. Pokoušet se totiž cokoli organizovat v Indii je pro našince ze západní kultury dost obtížná záležitost.“

Očima koordinátorky dobrovolníků

Ladačané jsou velmi pohostinní a ochotní lidé. Snaží se vždy ve všem vyhovět a pomoci, prostě přesně tak, jak byli vychováni ve své kultuře. Nicméně nejsou schopni přemýšlet ve stejném kontextu jako my Evropané, vše vám odkývají a tváří se, že neexistuje žádný problém. Když si však ověříte, zda vám vůbec rozuměli a pochopili, co po nich chcete, mnohdy zjistíte, že nikoli. V dané situaci se v lepším případě dá použít to, s čím nakonec přijdou, v opačném případě nastupuje improvizace.

Improvizace je téměř základní způsob existence Evropana v tamních podmínkách. V Ladaku se mění všechno, všude a neustále. „Přesvědčili jsme se o tom já i tým dobrovolníků při organizování vernisáže k výstavě La Ngonpo, která proběhla v hale Lamdon Model Senior Secondary School v hlavním městě Lehu v pátek 13. 7. 2012. Pověra černého pátku třináctého však do těchto končin světa zjevně nezasahuje. Vernisáž s bohatým kulturním programem dopadla více než úspěšně. A to navzdory skutečnosti, že program, sestavený z nacvičených čísel žáků jednotlivých škol, se změnil po ladacku ještě přímo v průběhu vernisáže. Pro moderátorku celého odpoledne, dobrovolnici Markétu Černou, však improvizovat nebyl žádný problém a kontinuální změny hravě zvládla. Pro mě byla tato akce úspěšným završením naší organizační (a mnohem víc

PŘÍPRAVNÉ SETKÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ, 2012

Zdroj: MKC Praha

improvizační) snahy uplynulých dní. Tato zkušenost mě přesvědčila, že s týmem schopných a odhodlaných dobrovolníků lze zvládnout dokonce i organizování v Indii,“ komentuje koordinátorka Linda.

„Celé své koordinátorské působení v Ladaku vnímám pozitivně. Všechny aktivity, za které jsem v rámci projektu La Ngonpo měla zodpovědnost, proběhly více méně úspěšně. Jsem vděčná za možnost podpořit dobrovolníky při jejich činnosti, a tím jim pomoci získat nezapomenutelný zážitek, a stejně tak děkuji já jim, že podporovali i oni mě. Bez podpory lidí kolem mě by nic ze skvělých, velkých a smysluplných věcí, které jsem v Ladaku pomohla uskutečnit, neproběhlo,“ uzavírá svoji zkušenost a celkové působení ZČ HB Modrý kámen v projektu La Ngonpo Linda Fidrmucová.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Pohledem NaZemi

SEMINÁŘ PRO PEDAGOGY, SRPEN 2012

Foto: Anna Fischerová

MARTINA PAVLÍČKOVÁ

La Ngonpo bylo pro Centrum globálního rozvojového vzdělávání NaZemi projektem v mnoha ohledech ojedinělým. Jednak to bylo poprvé, co jsme měli možnost úzce spolupracovat s partnery mimo Evropu, a jednak nám přinesl velmi cenné zkušenosti z dlouhodobé a systematické spolupráce se skupinou zapojených učitelů. Pomohl nám nahlédnout do praxe a myšlení učitelů a s pomocí metodiky více podpořit partnerské vztahy mezi žáky a učiteli, a to na obou stranách světa.

Jak to všechno začalo

Role NaZemi spočívala ve vytvoření metodiky La Ngonpo pro školy. Na její přípravě se podíleli jak naši spolupracovníci, tak externí experti. Na začátku projektu jsme v souladu s cíli globálního rozvojového vzdělávání a multikulturní výchovy a ve spolupráci s našimi ladackými partnery nastavili cíle metodiky a prozkoumali možnosti budoucího webu La Ngonpo. Především bylo důležité začlenit do nich situaci v Ladaku, abychom předešli zklamání očekávání žáků a narušení jejich motivace.

Na jaře a v létě 2010 jsme vytvářeli první tři témata metodiky – Kruh, Hrdinové a Migrace. V létě proběhly první semináře pro české i ladacké učitele, kteří se ocitli v roli žáků při hodině La Ngonpo a vyzkoušeli si práci v novém webovém prostředí. V rámci pilotování na podzim 2010 a na jaře 2011 jsme průběžně získávali

zpětnou vazbu od žáků i učitelů, kterou jsme zapracovávali do finální podoby metodického manuálu. Verze určená pro partnerství českých a ladackých škol byla vytištěna v srpnu 2011, takže od září ji mohly používat i nově zapojené školy, kterých bylo pro následující školní rok 10 v ČR a 7 v Ladaku.

Na jaře 2012 byla vydána tzv. „univerzální verze“ metodiky, která je využitelná pro partnerské školy v jakémkoliv místě na světě, čímž se projekt stal udržitelnějším i do příštích let. Ve stejné době jsme také začali spolupracovat s novým partnerem v Nepálu, a rozšířili tak možnosti partnerské spolupráce o novou zemi.

Projekt La Ngonpo přinesl metodickému týmu NaZemi mnoho výzev a nového prostoru pro učení se. Od začátku jsme se snažili, aby obě strany byly při vytváření metodiky co možná nejrovnoměrněji zastoupeny, což vzhledem k dané vzdálenosti ovšem nebylo vždy jednoduché. Metodika byla tedy vytvářena především námi zde v ČR a práce na jednotlivých modulech přinášela mnoho otázek o tom, co je pro koho důležité, co máme společného a v čem všem se naopak můžeme lišit. Nám samotným se podařilo vybudovat si větší citlivost k mezikulturním rozdílům a rozmanitostem mezi lidmi jako takovými.

Vzhledem k tomu, že metodika existuje jak v českém, tak anglickém jazyce, měli jsme možnost ji prezentovat na mezinárodních seminářích a konferencích a získat zpětnou vazbu od zahraničních učitelů, koordinátorů globálního rozvojového vzdělávání a akademických expertů. Ta byla často pozitivní.

Reakce učitelů

Zapojení učitelé a žáci představují samostatnou kapitolu plnou radosti a překvapení, a to na obou stranách. Ačkoliv se výuka, metody a atmosféra na českých a ladackých školách mohou zdát na první pohled velmi odlišné, všichni učitelé se shodli na prioritách současného vzdělávání – pro všechny bylo důležité vést studenty k toleranci a k sebepoznávání.

Potěšilo nás nadšení učitelů, kteří se mohou o projektové hodiny podělit se svými kolegy, a zároveň tak mezi sebou sdílet své pocity, dojmy a i zodpovědnost. Pojem „spolupráce“ se často objevoval i ve zpětných vazbách od učitelů, které zaujalo, jak žáci v dané hodině uměli, či naopak neuměli spolupracovat.

Doufáme, že projekt La Ngonpo pomohl a ještě pomůže mnoha učitelům a žákům prozkoumávat své vlastní pohledy na svět a přispěje k vzájemnému respektu a učení se od sebe navzájem. Zapojená škola může stát kdekoliv na světě, protože potřeba sebepoznávání, kritického myšlení a dovednost spolupracovat nezná hranic.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

ÚDOLÍ ŘEKY NUBRY, LADAK
Foto: Vítězslav Nový

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

9) Pohledem evaluátorky

V červenci až prosinci roku 2012 proběhla za účasti projektových partnerů, škol, učitelů, studentů i dobrovolníků externí evaluace La Ngonpo. Jako externí evaluátorka jsem analyzovala projektové dokumenty a výstupy, dále jsem navštívila školy v Ladaku (Indie) i České republice, sledovala jsem výuku, diskutovala se studenty, učiteli, řediteli škol i dobrovolníky, zúčastnila se osvětových akcí a také zjišťovala názory zúčastněných skrze anonymní dotazníkovou šetření.

Evaluace potvrdila, že La Ngonpo, tedy partnerství škol skrze speciálně vyvinutou metodiku a on-line komunikaci, je unikátní projekt v České republice, který vede ke zvýšení zájmu studentů o globální témata. Funguje přitom nejlépe ve školách, které jsou nakloněny inovativní výuce, podporují kritické myšlení žáků a mají již určité zkušenosti s využitím moderních metod či projektovou výukou. Klíčoví jsou učitelé, kteří La Ngonpo na školách koordinují.

Ke konci školního roku 2011/2012 se do projektu aktivně zapojilo šest českých a dvě indické školy. Další tři české a čtyři indické školy realizovaly jen několik modulů, většinou dva. Ve školním roce 2012/2013 se projektu účastní osmnáct českých škol a šest škol v Indii (a sedm škol v Nepálu). Prozatím nemůžeme říci, jak aktivně se zapojí a zda dokončí všechny moduly.

České školy uvítaly vedle přímé komunikace se studenty v Indii (a později Nepálu) metodický manuál i proto, že umožňuje začlenit průřezové téma „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“ do různých předmětů základních škol, např. občanské výchovy, matematiky, chemie, zeměpisu a podobně. Protože technické zázemí škol v Ladaku neumožňovalo souběžnou výuku stejných témat a on-line diskuzi žáků, zprostředkovalo MKC Praha školám příležitost navzájem si prohlédnout hlavní výstupy, např. zájmy žáků zpracované v koláži, v květinách zobrazené identity žáků a podobně.

Další součástí projektu La Ngonpo bylo mezinárodní dobrovolnictví. Krátkodobé pobyty napomohly spíše většímu sebepoznání a seberozvoji účastníků, kteří tak mohou být dále zapojeni v globálním rozvojovém

vzdělávání a osvětě v České republice. Pokud bude pokračovat spolupráce s Ladakem, je třeba dobrovolnictví upravit tak, aby lépe vycházelo z potřeb zapojených škol a bylo přizpůsobeno ladackému školnímu roku.

Propagace projektu a osvětová činnost La Ngonpo byla posílena zejména v roce 2012. Jak výstavu, tak dokumentární film *Out of Dreams (Ze snů)* je vhodné dále využívat při osvětových akcích, a to nejen ve velkých městech, ale především také v rámci akcí organizovaných zapojenými školami.

Existující partnerství mezi českými školami a školami z rozvojových zemí se zaměřují více na poskytování financí a darů (např. formou adopce na dálku, sbírky a podobně), případně na výměnu dopisů. V rámci tohoto charitativního přístupu nabývají žáci spíše stereotypní pohled na partnerskou zemi – zasazují se o snižování chudoby či o nápravu jiných problémů, např. omezeného přístupu

ke vzdělávání. „Příjemci pomoci“ získávají finanční výhody, ovšem nefinanční přínosy, např. nové znalosti o partnerské zemi či osobní růst, jsou omezené.

Naproti tomu participativní přístup projektu La Ngonpo se zaměřuje na nefinanční aspekty partnerství.

Témata metodického manuálu byla zvolena zejména z ČR (po konzultaci s indickými partnery), přesto umožňují zohlednění lokálních názorů na obecná témata a svou interaktivní formou podporují plné zapojení žáků a rozvoj jejich komunikačních a jiných dovedností.

Dopad výuky lze ke konci projektu jen těžko hodnotit. Žáci získali řadu znalostí o partnerské zemi, ač často stále převládají určité stereotypy, např. pohled na Indii jako nerozvinutou, chudou zemi bez technologií apod. Jako evaluátorka projektu proto doporučuji další práci s žáky, tedy ideálně navazující víceletý program. Je pozitivní, že učitelé některé nástroje či cvičení z projektu využívají i v dalších hodinách. Na druhou stranu by bylo přínosné hlubší vzdělávání učitelů v nových učebních metodách. Metodika byla vytvořena relativně univerzálně, je tedy vhodné ji sdílet nejen v ČR, ale i v dalších zemích a projekt dále rozvíjet.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

MALÁ ŠKOLAČKA VE SPRING DALES PUBLIC SCHOOL V MULBEKHU, 2011
Foto: Blanka Ježková

10) O metodice

Přináší inspiraci učitelům

Metodika přináší řadu originálních a kreativních podnětů a nových úhlů pohledu jak do konkrétních hodin, tak pro naplňování cílů GRV (příp. MKV) ve výuce obecně. Neomezuje se pouze na znalostní cíle, poskytuje učiteli soubor nápadů, jak rozvíjet žákovy dovednosti (např. při práci ve skupině, s textem aj.), a zvláště klade důraz na formování pozitivních postojů k sobě samému i okolnímu světu. ... Metodika je komplexní; jednotlivé moduly na sebe volně navazují a rozvíjejí u žáků vnímání a porozumění lokálním i globálním problémům a podněcují je se nad nimi zamyslet i jednat.

Metodika přináší do českého prostředí nový pohled na to, jak naplňovat cíle GRV a MKV. Představuje inspiraci nejen pro učitele a školy, ale i pro další instituce pracující v oblasti formálního a neformálního vzdělávání. ... Metodika La Ngonpo navíc klade důraz na partnerský přístup a spolupráci škol, aniž by hodnotila kulturní, geografická, náboženská nebo jiná specifika jednoho z partnerů. Umožňuje tak žákům utvářet si skrze aktivity a zapojení do projektu vlastní názor a posilovat vzájemné porozumění a spolupráci.

RINCHEN DOLKAR

Učit s ní je radost

Metodika La Ngonpo byla navržena tak, aby fungovala jako základní učební manuál pro každého učitele. Pro mě osobně bylo použití této příručky při vyučování potěšením. Naplánované hodiny byly zábavné a velmi interaktivní. Lekce jsou navrženy tak, aby se studenti co nejvíce zapojovali do výuky, a zároveň poskytují veškeré příležitosti ke vzdělávání. Domnívám se, že projekt La Ngonpo může pomoci mladým lidem uvědomit si globální problémy, které do Ladaku přicházejí spolu s turismem, modernizací a rozvojem.

Projekt La Ngonpo má sloužit nejen studentům, ale může být použit jako učební model pro každého, kdo se chce dozvědět více o globálních problémech, tyto znalosti šířit dále a zároveň být součástí řešení.

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

SHORA: ŽÁCI CAMPUSU SECMOL, LADAKH PUBLIC SCHOOL,
MORAVIAN MISSION SCHOOL A DRUK PADMA KARPO SCHOOL
Foto: Romana Vylitová, Jan Pipek, Blanka Ježková

11) O Ladaku

Život za modrým průsmykem

„Pokud je údolí přístupné pouze průsmykem vysoko v horách, navštíví ho jen nejlepší přátelé nebo nejhorší nepřátelé.“ Toto staré tibetské přísloví platí i pro Ladak, jeden z nejvýše obývaných regionů na světě. Aby se sem člověk dostal, musí se poprat s nevlídným počasím a překonat vysoké průsmuky. A to vyžaduje motivaci i odvahu, přestože dnešní doba a její technické vymoženosti již řadu věcí zjednodušily.

Na mapě najdeme Ladak na samém severu Indie, v těsné blízkosti tibetských hranic. Hory jsou tu tak vysoké, že se vám při pohledu na ně zamotá hlava a naše Sněžka vám bude připadat jako krtinec u babičky na zahrádce. Karákóramské pohoří a Himálaj svírají Ladak tak těsně, že jen málokterá dešťová kapka jimi proklouzne. Během letních měsíců se denní teploty mohou vyšplhat nad třicítku a slunce se vám nemilosrdně vpije pod kůži, v zimě je třeba počítat s mrazivými teplotami hluboko pod nulou a bohatou sněhovou nadílkou. Sníh tuto oblast častokrát odřízne od okolního světa až na sedm měsíců.

I přes svoji polohu „kdesi na konci světa“ nebyl Ladak nikdy úplně izolovaný. V průběhu staletí vedla vysokohorskými průsmuky a nevlídnou pouštní krajinou obchodní cesta z Indie do Střední Asie. Karavany, které převážely koření, čaj a jiné zboží denní potřeby, se mezi Amritsarem v indickém Paňdžábu a Chotanem na jihozápadě Číny trmácely asi dva měsíce. A tak nebylo divu, že hlavní město Leh sloužilo jako příjemná zastávka na zdlouhavé cestě a náležitě z toho také profitovalo. Malé ladacké království vzkvétalo až do poloviny 19. století, kdy bylo připojeno k indickému státu Džammú a Kašmír. Tím byl zpečetěn jeho osud. Nekonečný spor o toto strategické území totiž nakonec vyústil v uzavření hranice s Tibetem, což znamenalo konec tisícileté obchodní cesty mezi Indií a centrální Asii.

V kontrastu s Indií, která je jedním z nejlidnatějších států světa, má Ladak jen něco málo přes čtvrt milionu obyvatel žijících na území velikostně srovnatelném s Českou republikou. Většina obyvatel je tibetského původu a buddhismus se stal hlavním náboženstvím. V Ladaku platí dvojnásobně přísloví: Čím pustější krajina, tím pohostinnější lidé. Vždy si najdou čas pro návštěvníky, nabídnou šálek čaje, rádi si popovídají a jsou ochotni podělit se o to málo, které sami mají. Milují

svoje děti, ctí rodinný život a ochotně podají pomocnou ruku, ať je to soused, náhodný kolemjdoucí nebo ztracený turista.

S výjimkou míst na obchodních cestách Ladačané žili dlouhou dobu odříznuti od okolního světa. Pobyt v nehostinných podmínkách je naučil být potravinově soběstačnými. Dokážou využít vše, co příroda nabízí, aniž by ji tím nějak narušili. Zavlážování terasovitých políček vyřešili důmyslnými kanály, kterými přivádějí vodu z hor. Na topení používají sušený jačí trus a na stavby obydlí zase hlinu a kameny, kterých je všude okolo spousta.

Základem ladacké kuchyně je ječmen, z něhož se vyrábí tradiční ngamphe (ječná mouka smíchaná s čajem), ale na políčkách v údolích se pěstují i brambory, řepa, mrkev a hrách. Z ovoce to jsou především meruňky na mnoho způsobů: čerstvě utržené ze stromu, usušené na sluníčku, přidané do jogurtového osvěžujícího nápoje lassi nebo meruňky v podobě domácího džemu.

HLAVNÍ MĚSTO LADAKU, LEH

Foto: Vítězslav Nový

Přestože je Ladak dnes velice vyhledávanou turistickou destinací, cizincům se otevřel až v roce 1974. Pro ty, které láká tradiční buddhistická kultura, je k vidění více než 30 klášterů rozestých po celé oblasti. Mnohé se tyčí na skalních výběžcích a mezi tou kamennou šedí působí jako barevný klenot. Pro dobrodružné povahy se nabízejí několikadenní horské treky, cyklistické túry nebo rafting na řekách Indus a Zaskar.

Nicméně i do Malého Tibetu, jak se Ladaku přezdívá, přichází změna. Televize, internet, mobilní telefony a ostatní vymoženosti dnešní doby čím dál tím více ovlivňují vyrůstající generaci. Rodinná pospolitost a tradiční hodnoty jsou s nástupem globalizace pomalu nahrazovány moderním způsobem života, který je typický pro západní společnost. Ve svém nitru však lidé zůstávají stejně přátelští, skromní a tolerantní – je to prostě jejich způsob života.

MODLITEBNÍ VLAJEČKY JSOU TYPICKÝM MOTIVEM LADAKU

Autor: Jan Dušek

Další informace:

www.wikipedia.com – Ladakh

www.culturalsurvival.com – The Ladakh Project

www.hedvabnastezka.cz – Leh, centrum Ladaku

www.reachladakh.com

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

12) Napsali o nás

Projekt La Ngonpo spojil žáky odlišných kultur – české a indické

Praha 4. června (ČTK) – Mostem mezi dvěma kulturami by měl být projekt La Ngonpo, do kterého se letos zapojily téměř dvě desítky českých a indických škol. Mezinárodní vzdělávací program, který spočívá v paralelní výuce podle stejných učebnic ve třídách vzdálených tisíce kilometrů, doplňuje putovní výstava a prázdninový pobyt dobrovolníků v indických vesnicích.

Projekt vznikl před dvěma lety. Tehdy dvanácti až šestnáctiletí žáci ze čtyř českých základních škol začali spolupracovat se stejně starými vrstevníky ze dvou škol v indické části Himálaje v oblasti Ladaku.

„Dnes máme deset českých škol a šest indických. Partnerské třídy se učí podle stejné učebnice, v téměř stejnou dobu probírají stejné kapitoly. Vždy, když práci na jednotlivém tématu dokončí, podělí se o výsledky na internetovém portálu www.la-ngonpo.org,“ vysvětlila ČTK smysl projektu Romana Vylitová z Multikulturního centra Praha (MKC Praha). Výuka přitom probíhá napříč předměty, spolupracuje na ní více učitelů.

Projekt nechce podle koordinátorky ukazovat odlišnosti dětí a prostředí, ve kterém žijí, zaměřuje se spíše na to, co mají společného. „Děti jako osobnosti jsou si podobné. Tam i tady mají oblíbený sport, třeba hokej, poslouchají podobnou hudbu, mají podobné hrdiny. I když je Ladak velmi chudá oblast v horách, s výpadky elektřiny, kladou zde velký důraz na vzdělání,“ uvedla Vylitová.

Děti se se svými internetovými spolužáky z Indie osobně nesetkají, jejich kulturu jim ale mohou přiblížit dospělí dobrovolníci, kteří o prázdninách v Indii vyučují. Letos odjede do Ladaku 15 českých učitelů.

Shrnutím projektu je putovní výstava La Ngonpo – Místo setkávání. Do 22. června si ji mohou prohlédnout lidé na Václavském náměstí. Na podzim se přestěhuje do Olomouce, Brna a Vsetína. Výstavu tvoří fotografie a práce dětí z obou částí světa. Návštěvníci expozice si například mohou přečíst dopisy, které psali indiští i čeští studenti svým hrdinům – indický chlapec třeba dalajlámovi, český Albertu Einsteinovi.

La Ngonpo znamená v ladačtině modrý průsmyk nebo cestu přes hory. „Je to synonymum k ladackému přísloví o tom, že cestu přes průsmyk ve vysokých horách podstoupí jen opravdu dobří přátelé. Nebo nepřátelé,“ vysvětlila Vylitová.

Žáci školy LAMDON PŘI FOTOGRAFICKÉM WORKSHOPU,

ČERVENEC 2011

Zdroj: MKC Praha

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

MARIE TĚŤHALOVÁ

Kamarádi z Indie

Co baví indické školáky? Kdo jsou jejich oblíbení hrdinové? A jak děti z indického Ladaku tráví volný čas? O tom všem se mohou dozvědět české děti, jejichž škola se zapojí do projektu La Ngonpo.

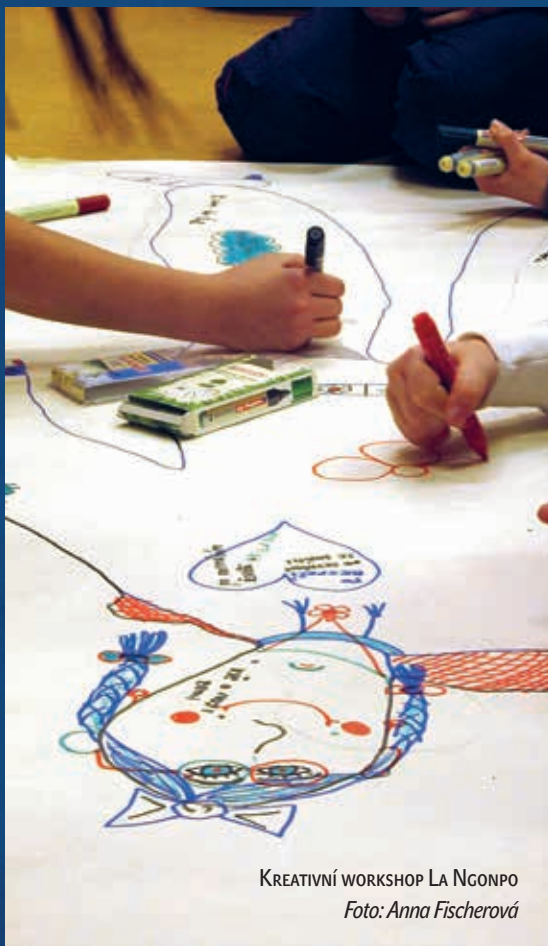
„V projektu jde o setkávání, i když na dálku a přes internet. Probíhá od roku 2010 a zapojují se do něj školy v České republice a v Indii, konkrétně v oblasti Ladaku v indické části Himálaje. Od letošního roku se do projektu zapojily i školy v Nepálu. Mottem, hlavní myšlenkou projektu je vzájemné poznávání,“ popisuje Romana Vylitová z Multikulturního centra Praha. „Projekt spočívá v internetovém partnerství škol. Partnerské třídy mají k dispozici metodický manuál, v němž učitelé najdou detailně popsané lekce. Partnerské třídy se po dobu šesti měsíců věnují jednou týdně práci na stejném tématu. Na konci každé hodiny dostanou děti za úkol vyvěsit výsledky své práce na web. Mohou se podívat, co dělaly děti v partnerské třídě. Metodika je koncipována tak, aby v dětech podporovala samostatné přemýšlení o věcech, jichž se jednotlivá témata týkají,“ vysvětluje Romana Vylitová. „Děti o tématech debatují, dohledávají další souvislosti. A právě ta výměna poznatků, komunikace nejen ve třídě, ale i s dětmi z druhého konce světa přináší všem zúčastněným velké obohacení,“ shrnuje Romana Vylitová přínos projektu. Právě možnost srovnávat svůj názor s názorem dětí z druhého konce světa pomáhá dětem utvářet si žebříček hodnot a chápat vztah a souvislosti mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi.

Úvaly – Ladak

Jana Sigmundová ze Základní školy v Úvalech se v minulém školním roce se svými devátáky do projektu La Ngonpo zapojila. Dokonce se jako dobrovolnice o prázdninách vydala do školy v Indii. Co jí a žákům projekt přinesl? „Určitě výměnu zkušeností a mimo jiné i zdokonalení v angličtině, která je komunikačním jazykem projektu. Jsem angličtinářka, a tak je můj předmět

samozřejmě nejdůležitější,“ usmívá se Jana Sigmundová. „Angličtina už pro děti není jen cvičení z učebnice, ale něco, co mohou využít v praxi.“

Měla jsem možnost mluvit i s žáky Jany Sigmundové, kteří se do projektu zapojili. Co jim samotným projekt přinesl? „Hodně mě překvapilo, co jsem zjistila o jejich životě,“ konstatuje loňská devátáčka Terka. „Nikdy předtím jsem si neuměla představit, jak tam nahoře v indických horách žijí. Ted' si umím představit, jaké jsou jejich priority, jak to chodí v jejich škole.“ Jak vnímá Terčin spolužák Kuba rozdíl mezi dětmi v Čechách a dětmi v Ladaku? „My přijdeme domů, zapneme televizi nebo počítač, ale oni přijdou ze školy a jdou pracovat, pomáhají rodičům, starají se o zvířata.“ Díky projektu se země, která byla jen místem na mapě, stává pro děti reálnou zemí se skutečnými lidmi. A podobně to vnímají i žáci ze vzdáleného indického Ladaku.

KREATIVNÍ WORKSHOP LA NGONPO

Foto: Anna Fischerová

Slibná témata a zajímavá překvapení

Jak vypadá jedna konkrétní vyučovací hodina v projektu La Ngonpo? Loňský deváták Jakub vysvětluje: „Jedno téma, kterému jsme se věnovali, se jmenovalo Krása. Bylo rozdělené do několika modulů. V prvním jsme si povídali o zkrášlování těla, dívali jsme se na fotky tetování a fotografie z různých afrických rituálů. V další části jsme si měli vybrat nějakou věc, která se nám líbí, a ztvárnit ji, udělat její model. Skupina, kde jsem byl, tvořila interaktivní tabuli, další spolužáci si vybrali umyvadlo... Ani nevím proč,“ směje se Jakub. „Proto, že byli rádi, že máme ve třídě umyvadlo,“ doplňuje také s úsměvem Terka.

Zajímalo mě také, jak žáci z české školy hodnotí výstupy, které zpracovávají jejich vrstevníci z Ladaku. „Oni to mají trochu složitější s připojením na internet, takže jsme od nich všechny výstupy nedostali,“ říká Terka. „Ale z těch, které jsme dostali, jsme třeba zjistili, co mají za koníčky. U nich převládala příroda, ale u nás tam byla nejvíc elektronika a oblečení,“ vzpomíná.

Jedním tématem byli také hrdinové. „Pro ně jsou hrdinové jejich rodiče, ale my máme jako hrdiny různé zpěváky, herce, sportovce. Hodně mě překvapilo, že jejich hrdinou bývá taky učitel, to nás by vůbec nenapadlo,“ říká Terka. Dodává, že si díky projektu uvědomila, že se má dobře a že by měla být ráda za to, co má. „Taky vidím, že bych si měla víc vážit rodičů a učitelů. Pro ně jsou tihle lidé hrozně důležití,“ dodává. Kuba doplňuje, že děti v Ladaku žijí pro druhé. „Ale my se staráme jen sami o sebe. To, že má někdo hlad, nás nezajímá.“

A co Terku a Kubu na indických dětech nejvíc překvapilo? „Že jejich národním sportem je hokej!“

RANNÍ SHROMÁŽDĚNÍ NA LAMDON MODEL SENIOR SECONDARY SCHOOL,

ČERVENEC 2012

Foto: Markéta Černá

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

TYPICKÝ POHLED NA ÚRODNÁ ÚDOLÍ LADAKU

Foto: Vítězslav Nový

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Zpravodaj Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy (10/2011)

DAVID MAREČEK

Indie – druhá nejlidnatější země o velikosti kontinentu, kolébka několika světových náboženství, neuvěřitelně bohatá i katastrofálně chudá, se zvyky přežívajícími z dávné minulosti, s nejmodernějšími počítačovými systémy, Gándhího nenásilím a jadernými zbraněmi. Poměrně nízká je v Indii gramotnost – 59,5%. Především pak v odlehlých oblastech a malých vesnicích. Vzdělání odpovídá finančním možnostem obyvatel, systém vzdělávání je zastaralý, velká část škol je privátních...

„A právě v této asijské zemi našla naše ZŠ T. G. Masaryka novou partnerskou školu. Vedle německého Radeburgu a slovenské Turzovky se jí stala Moravská misijní škola (Moravian Mission School) v Indii. Zapojili jsme se totiž do česko-indického vzdělávacího projektu La Ngonpo, který je zaměřen na multikulturní a globální výchovu žáků 2. stupně.

Naše partnerská Moravská misijní škola (Moravian Mission School) je z Lehu, což je hlavní město Ladaku, který leží ve státě Džammú a Kašmír v severní části Indie. Jak název školy napovídá, o české, nebo chcete-li moravské, stopě svědčí přítomnost křesťanských misionářů z Moravy, kteří v roce 1885 Moravskou misijní školu založili. Chcete-li se dostat z hlavního města Nové Dillí do Lehu pozemní cestou, musíte překonat několik sedel v nadmořské výšce 5300 m n. m. Samotný Leh je pak situován ve výšce 3500 m n. m. Celé oblasti se říká Malý Tibet a převládajícím náboženstvím je buddhismus.

Spolu s dalšími dobrovolníky se náš pan učitel Mgr. David Mareček zúčastnil dvouměsíčního pobytu v Indii. V prvním měsíci bylo jejich úkolem kontaktovat nové školy, setkat se s jejich řediteli, a rozšířit tak po-

čet zapojených škol v samotné Indii. Druhý měsíc vedli školení pro učitele a pro žáky a studenty místních škol, pořádali kreativní workshopy. Sám p. uč. říká: „Při srovnávání českých a indických škol musím říct, že jsem byl mile překvapen úrovní tamních škol. Ve vybavení škol jsme na tom o něco lépe přece jen my, ale pokud se týká například úrovně žáků v anglickém jazyce, tak např. žáci 8. ročníku (14 let) zde mluví anglicky stejně dobře jako svým rodným jazykem. Navíc učitel je v indické škole naprosto respektovaná a uznávaná autorita, žáci jsou disciplinovaní a ukáznění, za zadané domácí úkoly svému učiteli vždy poděkují, protože to berou jako projev zájmu učitele o to, aby se doma dále vzdělávali!“

A jaké jsou jeho další postřehy z indické „základky“? Výuka v Moravské misijní škole začíná v 9.30 hod. společným nástupem, zpěvem státní hymny a společnou modlitbou. Žáci, kteří jsou všichni oblečeni do uniform (kalhoty, košile, oblek, kravata – viz foto), se záhy nato přemístí do tříd, které většinou tvoří 35 žáků. Výuka končí v 16 hodin, poté je školní autobusy rozvezou domů, kde je většinou čeká další práce v podobě výpomoci na rodinném poličku nebo starosti o dobytek. Do školy chodí žáci i v sobotu a prázdnin si užijí v zimních měsících (část prosince, leden, únor), kdy teploty v Ladaku klesají až k minus 30 stupňům.

V rámci projektu La Ngonpo jsou naši frýdlantští žáci v přímé interakci přes webový portál se svými indickými vrstevníky. Děti zažijí mnoho zajímavých hodin ve vyučovacích předmětech, jako je angličtina, výchova k občanství, zeměpis, výtvarná výchova a dalších. Pilířem projektu je šest témat, která budou žáci probírat se svými učiteli ve stejnou dobu jak v ČR, tak v Indii, a výstupy budou sdílet na webovém rozhraní La Ngonpa.

Právě zvýšení pochopení vztahů mezi oběma zeměmi, porozumění hodnotám místních komunit, podpora komunikačních a mediálních dovedností žáků partnerských škol je hlavním cílem tohoto projektu. Záštitu nad ním převzalo Ministerstvo zahraničí ČR, Evropská komise a partnerskou školu v Ladaku navštívil také sám 14. dalajláma a rovněž i on převzal nad projektem záštitu. A proč zrovna La Ngonpo? Jedná se o výraz

z ladačtiny, který znamená modré sedlo. Je to virtuální místo, kde se můžou potkat žáci z různých koutů světa a sdílet své zážitky. A my jim samozřejmě přejeme, aby těch zážitků obohacujících jejich život bylo co nejvíce.

Pokud si o tomto projektu chcete přečíst více, stačí zadat www.la-ngonpo.org a dozvíte se spoustu zajímavých informací.

ŽÁCI MORAVSKÉ MISIJNÍ ŠKOLY V LEHU PŘI RANNÍM NÁSTUPU,
ČERVENEC 2010
Zdroj: MKC Praha

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

Školní stránky ZŠ Krhanice

(9/2012 www.zskrhanice.cz)

LENKA NOVOTNÁ

Deník La Ngonpo (I) – první nabyté dojmy z projektových hodin

Do projektu La Ngonpo se tento rok zapojila naše osmička. Čtrnáct dívek a chlapců má možnost zjistit, jak žijí jejich vrstevníci na velmi vzdáleném a kulturně odlišném místě světa – v Nepálu, který je proslavený zejména jednou horou, která je asi tak vysoká jako necelých šest Sněžek nad sebou a její zdolání je snem snad všech horolezců na světě.

V tomto školním roce sice proběhly teprve dvě lekce projektu, ale dosavadní zážitky z objevování a dozívání se aktuálních informací o našich partnerech přinesly do života osmáků touhu po bližším poznávání běžného nepálského života a možná nalezení nových dobrých přátel.

Asi každého napadlo, že jen těžko všichni osmáci ovládají plynou nepálsčinu a partneři z Nepálu nevládnou češtinou tak jako naše paní češtinářky a nejspíš ani jako ti žáci, za jejichž součet známek z mateřského jazyka by se toho nejvíc nakoupilo. Pochopitelně je nutné, aby se pro obě spřátelené třídy vybral komunikační jazyk. Tím se stala angličtina, kterou – soudě z dosavadní korespondence – Nepálští v pohodě vládnou. Naším osmákům nezbyvá než po prázdninách pořádně oprášit slovní zásobu, pečlivě se držet (a nepouštět, prosím) naučených pravidel gramatiky a s chutí konverzovat, jelikož tato příležitost učit se jazyku se rozhodně může nazývat velkou.

Dosavadní obousměrná komunikace probíhá bez problémů. Jeden den osmáci přichystali pár záladných otázek, druhý den partneři poslali odpovědi.

A co se od nepálských teenagerů dozvěděl? Například to, že si mohou dopřávat hovězí maso, ale dávají přednost skopovému nebo kuřecímu. Prázdniny v nepálské škole trvají maximálně jeden měsíc (mají je asi častěji). Facebook, jako asi téměř každý dvanácti let starší člověk s přístupem k počítači, používají. Dívky nosí boty na podpatku a neznají (a nehrají) Minecraft.

Stejně jako v naší zemi, tak i v Nepálu drogová problematika bohužel existuje. A z jejich květin (aktivita zaměřená na poznávání vlastní osobnosti) jsme se dozvěděli, že jsou velmi cílevědomí, přejí si stát se budoucími spisovateli, kardiology, vědci...

STUDENTKY SPRING DALES PUBLIC SCHOOL V MULBEKHU, 2011

Autor: Alice Koudelková

Brzy na shledanou!

Žáci VIII. třídy a Lenka Novotná

Motto pro všechny naše žáky může znít takto: „*Jděte za tím, čeho byste si přáli v životě dosáhnout, ať se to zdá vzdálené sebevíc, vždy existuje cesta, kterou je tam možné dorazit.*“ (I kdyby to měla být cesta až na samý vrchol světa.)

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

LENKA KADERÁVKOVÁ

Projekt La Ngonpo českým studentům ukazuje, jak žijí jejich indiští vrstevníci

Považujete hokejistu Jaromíra Jágra, exprezidenta Václava Havla, či indického ocelářského magnáta Lakshmi Niwase Mittala za hrdiny? A z jakého důvodu? Ve stejný čas, ovšem na dvou vzdálených místech světa, v Indii a v České republice, diskutují o tomto tématu 12letí až 16letí studenti.

Jejich školy totiž vytvořily internetové partnerství v rámci vzdělávacího projektu La Ngonpo, jehož cílem je přiblížit českým dětem život v rozvojových zemích a indickým žákům zase ten středoevropský.

Rozvojová témata

Projekt koordinuje Multikulturní centrum Praha (MKC Praha), a to za podpory Evropské komise a České rozvojové agentury. „Dvě partnerské třídy ze zemí vzdálených tisíce kilometrů se po dobu šesti měsíců učí podle stejné učebnice a v téměř stejnou dobu probírají stejné kapitoly. Vždy, když práci na jednotlivém tématu dokončí, mohou se o výsledky podělit na internetovém portálu projektu www.la-ngonpo.org,” popisuje koordinátorka projektu Romana Vylitová z Multikulturního centra Praha. Projekt probíhá v letech 2010 až 2012 v České republice, v indické části Himálaje v oblasti Ladaku a letos také v Tibetu. Zapojit se však do něj mohou školy z celého světa.

„Cílem projektu je především podnítit zájem žáků a studentů o rozvojová témata. Právě možnost srovnávat svůj názor s kamarádem na druhém konci světa pomáhá žákům chápat vztah a souvislosti mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi a utvářet si vlastní žebříček hodnot,” vysvětluje R. Vylitová.

Migrace, Krása, Voda...

V České republice se do projektu zapojilo deset škol, v Indii a v Tibetu šest. Všechny mají k dispozici podrobnou metodiku, která obsahuje šest různých témat: Kruh, Hrdinové, Migrace, Krása, Voda a Společně. Výuka probíhá alespoň zčásti v angličtině a spočívá

především v diskuzích, aktivním zapojení studentů a v jejich kreativní práci. Témata školy zpravidla zařazují do běžných předmětů svých osnov. „Indické hodiny jsou zábavné a dozvím se nejen něco o Indii, ale i o svých spolužácích,” říká jeden z českých žáků. „Většinou míváme hodiny stylem – otevřete si učebnici, přečtete si... Tyhle indické hodiny byly na způsob debaty, myslím, že je to dobré,” dodává jiný žák.

„Na projektu La Ngonpo oceňuji skutečnost, že přiměl moje studenty k hlubšímu přemýšlení o vlastní zemi, regionu, vesnici a způsobu života vůbec. Metodika La Ngonpo je přiměla zamyslet se nad svými hodnotami, cíli a dalším směřováním,” uvedl o projektu Chamba Ghlack, učitel ve Spring Dale Public School v indickém Mulbekhu. „Hodina byla velmi dobrá, žákům i mně se líbila a to je myslím nejdůležitější – když vidím výsledky nejen já jako učitel, ale když se baví i žáci a mají z hodiny dobrý pocit. Skvělé aktivity,” konstatovala Lenka Dvořáková, učitelka Základní školy Tyršova v Brně.

PROGRAM DOBROVOLNÍKŮ. MORAVIAN MISSION SCHOOL, LEH, LÉTO 2010

Autor: Vladimíra Regerová

Multikulturní centrum Praha stále hledá další školy, které by se do projektu chtěly zapojit. „Všem zájemcům zdarma poskytneme kromě originální metodiky také metodickou podporu a možnost konzultací s autorským týmem, kontakt na partnerskou třídu v rozvojové zemi, stejně jako proškolení učitelů a úvodní workshop pro děti,” říká Romana Vylitová.

Výstavy, koncerty i film

Projekt La Ngonpo představí české veřejnosti sérii výstav, koncertů i dalších akcí pořádaných na několika místech České republiky během jara a podzimu letošního roku. Open-air výstavy budou prezentovány na hlavních náměstích velkých českých měst a představí umělecká díla i další výstupy, které během projektu jednotlivé třídy vytvořily. V květnu mohli zájemci zhlédnout výstavu v Plzni, podpořenou také koncertem 16. května v Buena Vista Clubu. Následovat bude výstava na pražském Václavském náměstí společně s koncertem 4. června v Lucerna Music Baru. Na podzim se přesunou akce na Moravu, realizovány budou postupně výstavy v Olomouci, v Brně a ve Vsetíně. Veřejnosti bude také promítán dokumentární film podávající svědectví o průběhu projektu, který zčásti natočili samotní žáci.

V Indii pomáhají projekt realizovat čeští dobrovolníci, naopak do České republiky na stáž se na počátku června chystá skupina indických učitelů zapojených do projektu.

Žáci první třídy ve škole Druk Padma White Lotus School

Foto: Romana Vylitová

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

PO

ÚT

ST

ČT

PÁ

SO

NE

KRAJINA V ÚDOLÍ ŘEKY NUBRY

Foto: Linda Fidmucová

Poznámky

Poznámky

Poznámky

Poznámky

DIÁŘ LA NGONPO, ANEB S KÝM JSME SE V MODRÉM PRŮSMYKU SETKALI

Vydalo:

Multikulturní centrum Praha,
Praha v roce 2012

Editorky:

Kateřina Kotherová a Romana Vylitová

Grafická úprava a sazba:

Jan Michoin

Jazykové korektury:

Lucie Zikmundová

ISBN:

978-80-87615-02-7

Tiskl: Tribun

Tato publikace byla vytvořena s finanční podporou Evropské unie. Za obsah publikace zcela zodpovídá Multikulturní centrum Praha, a nemůže být tak považován za stanovisko Evropské unie. Publikace byla podpořena Českou rozvojovou agenturou v rámci Programu rozvojové spolupráce ČR.